

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 3 šillinge
mesečna naročnina 12 šillingov
celoletna naročnina 120 šillingov
P. b. b.

LETNIK XXXVI

CELOVEC, PETEK, 31. JULIJ 1981

ŠTEV. 31 (2030)

V Angliji so v sredo uprizorili spektakel „ohceti stoletja“ in pol sveta je menda pred televizorji zasledovalo ta svetovni dogodek. Prava tema za čas kislih kumaric torej. Toda vitez vara. Čeprav pasji dnevi letos ne premorejo prave vročine, pa politični termometer kaže precej visoke temperature.

Že sama kraljevska ženitev je namreč delala vtis, kot da naj bi lepo prikrla siceršnje dogodke v Veliki Britaniji. Če je moralo 7000 policajev zaščititi velevažne svate, po-

Pred 110 leti je bil zadnji tabor na Koroškem

V teh dneh mineva 110 let odkar je na Zgornjih Buhljah pri Grabštanju potekal zadnji tabor na Koroškem, ki je bil obenem tudi zadnji na slovenskem etničnem ozemlju. Konservativna vlada grofa Hohenwarta je namreč prepovedala kmalu navrh vse tabore.

Na Koroškem se je taborsko gibanje začelo s taborom na Bistrici pri Pliberku 31. julija 1870. Seveda so koroške oblasti storile vse, da na Koroškem ni prišlo že v letu 1868 do prvega tabora. Po ustanovitvi političnega društva „Trdnjava“ in ob večji aktivnosti med koroškimi Slovenci na političnem področju, h kateri je pozival na Koroškem „Besednik“ je prišlo leta 1870 do že omenjenega tabora na Bistrici in nekaj tednov kasneje do tabora na Zopračah, kjer je trajalo „rjasko narodno življenje“ do belega jutra naslednjega dne. Tako nam poroča „Besednik“, edini slovenski list, ki je tedaj izhajal na Koroškem. Gibanje za zedinjeno Slovenijo je torej zajelo tudi koroške Slovence in nemška plitična stran tem slovenskim masovnim prireditvam ni imela postaviti ob stran nič enakovrednega. Seveda nemški liberalci oziroma nacionalci na Koroškem niso prekrizanih rok gledali prebujanje narodne zavesti med Slovenci na Koroškem. Že ob volitvah v deželni zbor so pokazali svojo moč, ki je seveda slonela v prvi vrsti na politični in gospodarski nadvladi. Slovenci niso dosegli pri teh volitvah niti enega mandata. „Besednik“ daje zato nekaj krivde mladi liberalni

struji med koroškimi Slovenci, ki da ni pravočasno pripravila volilnih shodov in izvedla drugih oblik volilne agitacije. Zato je „Besednik“ zapisal, da naj „Trdnjava“ popravi zamujeno v obliki slovenskih taborov.

Brez dvoma bo treba še osvetliti razmerje sil na Koroškem v času taborov. Gotovo je, da so pri pripravah taborov na Koroškem sodelovale tudi osebe, ki potem na samih taborih niso stale v ospredju. Tu bo treba predvsem razčistiti vlogo, ki jo je v tem času igral „oče koroških Slovencev“ Andrej Einspieler.

Zadnji slovenski tabor, ki je potekal 6. avgusta 1871 na Zgornjih Buhljah pri Grabštanju, je stal pod znamenjem ostrega nasprotovanja nemških nacionalcev, ki so se tedaj zbirali v društvi demokratov. Nekaj dni pred buheljskim taborom so se zbrali „demokrati“ iz Roža v Oblasserjevi pivnici v Podgori in ustanovili svoje društvo, obenem pa so se izrekli proti zahtevam buheljskega tabora. Nasprotovali pa so tudi spomenici „Trdnjave“ na ministrstvo za uk in bogočastje. Koroški Slovenci so v tej spomenici zahtevali enakopravnost slovenskega jezika v šolah, pred uradi in pri sodiščih. Demokrati iz Glantala pa so sklicali svoj zbor v Grabštanju, kjer so pravtako nasprotovali slovenskim zahtevam. Grabštanjska farna kronika poroča, da so zadnji slovenski tabor močno motili grabštanjski demokrati, „ki so se obnašali kot obsedeni“.

Ne le na Koroškem, po vsej Avstriji prednost za desnico

Pretekli teden je — kakor smo že na kratko poročali — na Dunaju bila druga obravnava proti otrokoma bivšega vojnega zločinca gauleiterja Rainerja, ki sta po mnenju državnega tožilca kršila § 3 odstavka 1 zakona, ki prepoveduje dejavnost v nacističnem duhu.

Že odločitev celovških porotnikov, ki je soglasno izzvenela v prid obeh obtožencev ter ju oprostila tega prekrška, je v avstrijski demokratični javnosti povzročila ogorčenje ali vsaj nerazumevanje. Kajti pisma, ki sta jih naslovila Friedrich Rainer in njegova sestra Erika Hanneschläger raznim ljudem in ustanovam, govorijo zgovoren jezik in pri trezno mislečem človeku ne pustijo dvoma, za kako vrsto vsebine gre.

Človeško je morda razumljivo, da se potegujeta otroka bivšega gauleiterja za čast oz. rešitev časti svojega očeta, ki sta ga dotovo drugače in bolj človeško doživljala, kot nešteti ljudje (zlasti Slovenci), ki so bili druge narodnosti, političnega mišljenja ali svetovnonazorskega prepričanja, kot je to velel podivjani nemški nacizem in njegovi eksekutorji; gotovo sta Friedrich in Erika svojega očeta drugače doživela kot tisti Slovenci na Koroškem in Kranjskem, ki jim je gauleiter Rainer velel 27. septembra 1942: „Strengste Strafe aber trifft denjenigen, der als Staatsfeind die

Treue bricht und die Pflicht verletzt. Jeder Schuldige und mit ihm die durch dieselbe staatsabträgliche Gesinnung verbundenen Familien- und Hausgenossen werden aus dem Lande entfernt. Sie haben ihr Gut, in schweren Fällen ihr Leben verwirkt. Auf jede Gewalttat steht der Tod. Auch versteckte Gegnerschaft, heimliche Sabotage oder unterirdische Wühlarbeit werden nicht geduldet werden. Wer davon Kenntnis hat u. schweigt, macht sich mitschuldig. Wer feige abseits steht, wo es gilt, durch vereinigte Kraft räuberischen Überfall abzuwehren, ist nicht würdig, dieses Land zu bewohnen.“

A ravno to plat svojega očeta sta se Friedrich in Erika potrudila omalovaževati oz. bolje: poveljevat in se na ta način daleč oddaljila od človeško razumljivega stremjenja po čustveni rehabilitaciji svojega očeta. Tu ni več šlo in ne gre za očeta, marveč za poskus rešitve časti vojnega zločinca in krvnika. Ko gre zagovor tako daleč, da dajeta krivdo za drugo svetovno vojno ne nemškemu imperializmu, marveč „mednarodnemu židovstvu in boljševizmu“ in ko menda nočeta nič vedeti o koncentracijskih taboriščih in plinskih celicah.

Tudi dunajski porotniki so bili mnenja, da Friedrich Rainer in Erika Hanneschläger nista kršila zakona o delovanju v smislu nacizma. Proti

VELEPOS LANIK PRIBIČEVIČ OB SLOVESU NA DUNAJU:

Na področju manjšinske politike je treba storiti še marsikaj

Jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Novak Pribičević je v okviru svojih poslovnih obiskov bil sprejet tudi od avstrijskega zveznega predsednika dr. Rudolfa Kirchschlägerja. Le-ta je poslaniku SFRJ ob njegovem odhodu z Dunaja izročil visoko priznanje, veliko zlato odlikovanje z leno, za prispevek k poglobljanju odnosov med državama. Dr. Kirchschläger je ob izročitvi odlikovanja Novaku Pribičeviću ugodno ocenil celoten razvoj odnosov med sosednjima in prijateljskima državama ter ob tem izrazil trajno zanimanje Avstrije za negovanje zaupanja in prijateljstva z Jugoslavijo.

Poslavljajočemu ambasadorju je tudi avstrijski zunanji minister dr. Willibald Pahr priredil poslovnico večerjo. Ob tej priložnosti je minister povedal, da je med Avstrijo in Jugoslavijo prav v času, ko je Novak Pribičević vodil jugoslovansko veleposlaništvo na Dunaju, prišlo med obema državama do značilnega izboljšanja v medsebojnih odnosih. Tako je med drugim povedal, kar koristi Jugoslaviji, koristi tudi Avstriji, kar škoduje enemu, prizadene tudi drugega. Minister Pahr je spregovoril tudi o hrvaški in slovenski narodni skupnosti in poudaril, da slednji pomenita obogatitev kulturnega življenja v Avstriji. Povedal je, manjšini opravljata funkcijo mostu k sosednji deželi. Menil je, da je za razvoj manjšin velika prednost, če med obema državama obstajajo dobri odnosi, vzdušje prijateljstva in ne nezaupanje in zadržanost.

Veleposlanik Pribičević je v svojem govoru potrdil, da so ob prevzemu njegove poslaniške funkcije, pred štirimi leti med državama obstajali hladni odnosi, da pa so se le-ti v teku let znatno izboljšali. Glede manjšinskega vprašanja je poslanik tudi izrazil mnenje, da le-ti lahko tvorita most prijateljstva med obema državama. Pribičević pa je naglasil, da je prav na področju manjšinske politike treba storiti še marsikaj, da bi izboljšali položaj slovenske in hrvaške manjšine. Ob tem je naglasil, da se mora dialog med predstavniki manjšine in večine nadaljevati.

Upamo, da je zunanji minister, ko se je poslavljajal od jugoslovanskega veleposlanika, razumel njegove besede, saj je pri tem nedvoumno nakazal, da je člen sedem avstrijske državne pogodbe treba izpolniti. To pa bi brez dvoma prispevalo k še boljšim odnosom med obema državama. Manjšini, ki že tretje desetletje čaka na izpolnitev zakonskih določil, pa bi tak korak gotovo vrnil zaupanje v verodostojnost izjav, ki jih dajejo predstavniki avstrijske vlade ob takih priložnostih.

Novak Pribičević bo prevzel mesto guvernerja mednarodne organizacije za atomsko energijo in bo s strani Jugoslavije pripravil tudi 5. mednarodno konferenco OZN o miroljubni uporabi atomske energije leta 1983.

Buheljski tabor je začel Jurij Kravt, predsedoval pa je Valentin Zarnik, ki je govoril o pravicah, ki so jih Slovenci že dosegli in o tistih, ki jih Slovenci še potrebujejo in jih je mogoče po postavnih poti doseči. O slovenščini v uradih je govoril Ivan Železnikar, Janez Majciger pa o slovenščini v šolah. Kot govorniki so nastopili tudi trije slovenski koroški duhovniki in sicer:

Matija Majar, Simon Muden ter Andrej Einspieler. Govorili so o spomenici „Trdnjave“ na ministrstvo za uk in bogočastje, o delu v zvezi z raznimi volitvami ter o potrebi ustanavljanja podeželskih zavarovalnic in posojilnic. Besedila posameznih resolucij, ki jih je občinstvo (tabora se je udeležilo približno 6000 ljudi), soglasno in z velikim navdušenjem sprejelo, niso znana. Pač pa je objavila „Südslawische Zeitung“ iz Siska celotno besedilo spomenice „Trdnjave“. O taboru pri kmetu Riznarju na Zgornjih Buhljah so poročali slovenski časopisi, dunajski ter praški listi in seveda tudi nemški časopisi po raznih kroninah.

—ma.

Soglasje za gradnjo karavanškega predora

Priprave za gradnjo karavanškega predora so es sicer nekoliko zavlekle, ker so pri uresničevanju tako gigantskega projekta potrebne temeljite analize, predvsem pa zagotovitev ustreznih mednarodnih kreditov.

Gradnja predora pod Karavankami neposredno prizadeva SR Slovenijo in Koroško, vendar je to tudi zadeva obeh sosednjih držav, na teritoriju katerih bo potekala ta važna cestna povezava proti jugu.

Pravkar so sporočili, da so pristaneke za uresničitev tega projekta dale tudi ostale jugoslovanske republike in avtonomne pokrajine, kar je v skladu s tozadevnimi jugoslovanskimi predpisi. S tem pa je tudi odprta pot za preskrbo potrebnih mednarodnih kreditov. Tako lahko pričakujemo, da bodo z gradnjo predora pričeli v doglednem času.

fra-ter

K R A T K E N O V I C E

Po širnem
svetuV Belgiji središče številnih
protijugoslovanskih organizacij

BRUSELJ. — Krvavi napad na veleposlaništvo SFR Jugoslavije pred nedavnim v Bruslju in številni napadi in požigi v klubih in lokalih Jugoslovancev, ki so na začasnem delu v Belgiji, stavlja ponovno vprašanje zakaj belgijska vlada dovoljuje delovanje teh protijugoslovanskih in terorističnih skupin. Belgija je postala nekakšno evropsko središče protijugoslovanske propagande, v okviru njenih meja se zbirajo ustaši, četniki, pa tudi filoalbanski „levičarji“.

Belgijske oblasti še nadalje niso pripravljene zapustiti neodločno in neučinkovito politiko proti tem skupinam, ki jih je več kot deset. Pretežna večina časopisov pa pri tem zadržanju vlade tudi ni pripravljena prikazati ozadja teh skupin. Nekatere oživljajo nacistično in fašistično miselnost, druge pa se naslanjajo na irendentične struje albanskega nacionalizma.

Dsmrtna ječa za atentatorja Agco

RIM. — Sodniki rimskega porotnega sodišča so obsodili atentatorja na papeža, Turka Alija Agco na do smrtne ječe zaradi poskusa umora tuje državnika. Za druge prekrške je dobil še dodatno deset let ječe. Atentator, ki je s samokresom skušal ubiti papeža Janeza Pavla II., pri vsej obravnavi in pri obsodbi ni bil navzoč. Uradni zagovornik je skušal izpodbiti teorijo, da je atentat rezultat mednarodne zarote. Tudi raziskovalno sodišče ni našlo dokazov v to smer. Kljub temu ostajajo mnoga vprašanja odprta. Uradni zagovornik se je med drugim skliceval na dejstvo, da Agci nihče ni pomagal, skušal pa je prepričati porotnike, naj kazen omilijo, saj je Agco deloval kot navadni fanatik, da je umsko prizadet ali pa vsaj umsko šibek mladenič. Vse to ni imelo vpliva na končno odločitev porotnega sodišča.

Hanoi napada jugoslovansko
stališče do Kampučije

BANGKOK. — Več kot 90 držav je na zadnji konferenci o Kampučiji, ki ji je predsedoval avstrijski zunanji minister Pahr, sprejelo deklaracijo, ki se zavzema za miroljubno politično rešitev kampučijskega konflikta na temelju umika vietnamskih okupacijskih čet. Vietnam in novi režim v Phnom Penhu nista bila pripravljena sodelovati na tej konferenci, ker naprej zastopata mnenje, da so vietnamske čete le „bratsko priskočile na pomoč“ kampučijskemu ljudstvu. Konec zadnjega tedna je Hanojski radio ostro napadel jugoslovansko misijo v OZN, z Milijanom Komatino na čelu, in ji očital, da podpira tiste sile, ki skušajo izrabiti Združene narode za vmešavanje v kampučijske zadeve in za teptanje sreče kampučijskega ljudstva. Medtem poroča Tanjug po „Radiu Glas Demokratične Kampučije“, da gverilski odredi „rdečih Khmerov“ v zavetju monsunskega deževja stalno napadajo oporišča vietnamskih enot. Po teh poročilih so vietnamske enote v defenzivi po vsem kampučijskem ozemlju.

Negotovo premirje ob izraelsko-
libanonski meji

BEJRUT. — Pred tednom dni je po 15-dnevnem spopadu bilo sklenjeno začasno premirje ob izraelsko-libanonski meji. Palestinsko osvobodilno gibanje je pristalo na to premirje pod pogojem, da Izraelci ustavijo vse polete nad libanonskim ozemljem. Medtem je prišlo s strani Izraela že do prekrškov, „Ljudska fronta za osvoboditev Palestine“ pa se tudi noče pokoriti premirju, na katerega je pristala PLO. Arafat je izjavil, da to premirje ne more pomeniti še dokončnega miru, dokler palestinsko ljudstvo nima pravice vrniti se v svojo domovino, ne more pa veljati tudi za druga območja v katerih se organizira odpor palestinskega ljudstva.

Napadi na Libanon so brez dvoma nadalje izolirali Izrael, celo v ameriških židovskih krogih. Ameriški predsednik pa si mora res temeljito premisliti, da čimprej stopi v direkten kontakt z zastopniki palestinskega ljudstva.

Neuradni podatki o
ljudskem štetju 1981

Statistični centralni urad je pravkar objavil neuradne podatke o letošnjem ljudskem štetju v Avstriji. Iz le-teh je razvidno, da ima Avstrija napram zadnjemu ljudskemu štetju leta 1971 skoraj 90.000 več prebivalcev kot pred desetimi leti. Razen mesta oz. zvezne dežele Dunaj in zvezne dežele Štajerske, je prebivalstvo povsod naraslo, medtem ko je v navedenih predelih nadovalo oziroma se je iz le-teh mnogo ljudi preselilo. Tako Avstrija danes neuradno šteje 7.546.200 prebivalcev.

Po številu je največji porast zabeležila Zgornja Avstrija z 51.000 novimi državljani, njej sledi Tirolska s skoraj 46.000 dodatnih prebivalcev, Salzburg z 40.500, Predarlška z 34.000, Nižja Avstrija z 25.000 in Koroška z 11.000 novimi prebivalci. Najmanjši prirastek prebivalstva so s številom 500 zabeležili na Gradšičanskem, medtem ko je Dunaj zabeležil 100.000 manj prebivalcev kot pred desetimi leti, Štajerska pa ima po zadnjih podatkih 8.000 prebivalcev manj kot l. 1971.

Podatki o letošnjem ljudskem štetju so neuradni zato, ker Statistični centralni urad pričakuje še vrsto reklamacij zaradi ljudi, ki so

navedli dve ali več bivališč, vendar morajo ugotoviti kateri občini pripada njihovo stalno bivališče. Takih reklamacij pričakujejo okoli 100.000, kar bo v nekaterih občinah znatno spremenilo število prebivalstva. Seveda pa to ne vpliva na število prebivalcev celega zveznega področja.

Koroška je l. 1971 imela 525.728, leta 1981 pa 537.200 prebivalcev. V dosedanjih podatkih seveda tudi ni navedena narodnostna struktura prebivalcev na Gradšičanskem in na Koroškem. Čeprav taki podatki niso verodostojni in jih zaradi nedostatkov v načinu ljudskega štetja koroški Slovenci ne priznavamo, bo to za zgodovinarje gotovo podatek v katerem se bo zrcalila manjšinska politika zveze oz. dežele v zadnjem desetletju.

Letošnje ljudsko štetje pa bo vplivalo tudi na prihodnje državno-zborske volitve, ker je število mandatov odvisno od števila volilnih upravičencev posamezne zvezne dežele. Že zdaj pa je jasno, da bodo nekatere zapadne dežele dobile pravico do več poslanskih mest, medtem ko bosta Dunaj in Gradšičanska poslej imeli manj zastopnikov v zveznem parlamentu.

Visoka priznanja in odličja ZZB
NOV ob letošnjem dnevu vstaje

Slovenski narod letos praznuje 40-letnico vstaje. Tozadevna osrednja proslava je bila prejšnji torek na Trgu revolucije v Ljubljani, katere se je udeležilo več kot 80.000 ljudi iz vseh predelov Slovenije in iz zamejstva. Ob vsakoletnem prazniku vstaje podelijo tudi nagrade za kulturne dosežke in plakete ZRVS in ZZB NOV Jugoslavije. To je bilo na slavnosti seji republiškega odbora ZZB NOV Slovenije, ki je bila isti dan v dvorani skupščine SRS.

Tako so letošnje nagrade Vstaje slovenskega naroda prejeli pesnik Matej Bor za življenjsko delo, Aleš Bebler za knjigo „Čez drn in strn“, skladatelj Janez Bitenc za njegovo tridesetletno muzikološko raziskovanje in posredovanje glasbene ustvarjalnosti, nastale med NOB, France Lubej za knjigo „Odločitve“ in Milica Ostrovska za trilogijo „Kljub vsemu od-

NOB in je tako vsak od odlikovancev doprinesel svoj delež tudi k osvoboditvi slovenskega naroda izpod fašizma. Kot je bilo v utemeljitvah in raznih govorih ob osrednjem prazniku 40-letnice vstaje slovenskega naroda povedano, je osvobodilni boj bil kulturni boj, saj se je slovenski skupaj z drugimi narodi uprl fašizmu tudi zaradi odločitve, da ohrani svojo narodno in s tem kulturno identiteto. Zato je kulturna ustvarjalnost med NOB igrala pomembno vlogo pri osveščanju in hrabritvi našega človeka

Pesnik Matej Bor

por“; nadalje uredniški odbor in avtorji knjige „Revolucionarna izročila — domičili v slovenskih občinah“, uredniški odbor in avtorji pionirskih knjig s tematiko NOB pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije, Partizanski pevski zbor Ljubljana in Tržaški partizanski pevski zbor v Trstu.

Plaketo Zveze rezervnih vojaških starešin so prejeli Franc Leskošek-Luka, Miha Marinko, Ivan Maček-Matija, Zdenka Kidrič in dr. Aleš Bebler. Plaketo Zveze združenj borcev Jugoslavije je prejelo 78 oseb, med njimi tudi predstavniki iz zamejstva Florenzo Bodigoj iz Trsta, Dušan Furlan iz Trsta, Giuseppe Lorenzon iz Gorice, Luigi Stefanutti iz Foje pri Vidmu, Zorka Zlobec iz Opčin pri Trstu in (kot smo že poročali) predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitner.

Iz zapisanega je razvidno, da so nagrade in plakete prejeli zaslužni ljudje, ki so doprinesli in še doprinesejo tako pri kulturnem kot družbenem razvoju slovenskega naroda. Večina pa je bila vključena tudi v

Zborovodja prof. Oskar Kluder

v boju proti sovražniku. Kulturna ustvarjalnost pa tudi danes za sleherni narod pomeni njegovo identiteto v veliki družini narodov na svetu. Ob praznovanju vstaje slovenskega naroda tudi polagajo veliko važnost na kulturno izročilo NOB in zato nagradujejo nekatere vidne kulturne delavce za njihova prizadevanja na področju kulture.

In če hončno vsem prejemnikom nagrad in plaket ob 40-letnici vstaje

France Leskošek-Luka

slovenskega naroda izražamo naše čestitke, le-tem pridružujemo še čestitke pisatelju Ivanu Janu-Srečku, ki je letos bil med dobitniki nagrade 4. julij, ki mu je bila podeljena za njegovo obširno zgodovinsko delo — kroniko Kokrški odred — narodno osvobodilni boj pod Karavankami, ki je lani izšlo v treh knjigah.

Zveza koroških partizanov
Področni odbor Pliberk

Slovensko prosvetno društvo
„Edinost“ v Pliberku

Krajevno združenje ZSM
Pliberk

V A B I L O

OB DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA VABIMO NA

2. spominski pohod na Komelj
„Po poteh Domnove čete“

KI BO V NEDELJO 9. AVGUSTA 1981

Zbirališče je od 8. do 8.30 ure (po avstrijskem času) pri tovarišu Janku Apovniku v Borovju štev. 32 pri Pliberku (Woroujach bei Bleiburg). Apovnikova hiša je ob cesti, ki vozi iz Pliberka proti državni meji — Holmec, 2 km pred mejo na razpotju Šmarjeta — gostilna Kos.

Odhod od Apovnika bo ob 8.30 uri preko Šmarjete do spomenika padlim partizanom na Komeljski, kamor bomo prispeli ob 12.30 uri, kjer bo kratka spominska svečanost potem pa partizanski miting. Za malico in pijačo bo preskrbljeno. Ob 16. uri skupen odhod v dolino.

Na pohodu bomo obujali spomine na težke čase naše narodno osvobodilne borbe in se spominjali vseh tistih, ki so v tem težkem času trpeli in dali svoja življenja za našo svobodo.

Na ta II. spominski pohod vabimo vse, posebno še naš mladi rod, da se bo še bolj seznanil z našo slavno preteklostjo.

Pot pohoda je dolga 9 km v eno stran. Za tiste, ki imajo s seboj otroke, pa je možno, da se priključijo pohodnikom sredi poti pri cerkvi v Šmarjeti. Za vse tiste, ki pa te poti ne zmorejo zaradi boleznih ali starosti, pa je zbirno mesto pri spomeniku ob 12.30 uri.

Ob deževnem vremenu bo spominska svečanost ob 13. uri pri spomeniku.

Gospodarsko sodelovanje med Gradiš-
čansko in SR Hrvatsko in Slovenijo

Gospodarsko sodelovanje med zvezno deželo Gradiščansko in SR Hrvatsko in Slovenijo je v dosedanjih okvirih potekalo ugodno. Sodelovanje se je odvijalo na osnovi sejamskih sporazumov in trgovinskih pogodb. V tem okviru bo prišlo do razširitve in sicer na osnovi sejamskega sporazuma za letošnje leto. Obseg trgovskega volumna od skupno 40,5 milijona šilingov v kolikor je le-ta znašal v preteklem letu, bo letos znašal 48,6 milijona šilingov tako na strani izvoza oziroma uvoza.

Od tega bo odpadlo 36 milijonov šilingov na SR Hrvatsko in 12,6 milijona šilingov na SR Slovenijo. Tako so sklenili zastopniki gradiščanske trg. zbornice s predstavniki gospodarske zbornice Hrvatske in Slovenije na nedavnem razgovoru na Bledu. Na sestanku je bila izražena želja, da bi pri uvozu blaga v SR Hrvatsko oz. Slovenijo iz avstrijskih zveznih dežel v blagovnih listah bolj upoštevali podjetja iz Gradiščanske. Na drugi strani pa je s strani Hrvatske oziroma Slovenije bilo povedano, da bi v dosedanje sodelovanje bolj vključevali in upoštevali takozvane sejamske

sporazume odnosno kontingente. Obe strani, gradiščanska trgovinska zbornica in gospodarska zbornica SR Hrvatske in SR Slovenije, sta sklenili, da bosta tako sodelovanje gojili tudi v prihodnje in da se bodo predstavnik imenovanih gospodarskih inštitucij sestali spet prihodnje leto in sicer v Neusiedlu ob jezeru.

Rekordno število
brezposelnih v EGS:
8,5 milijona

Od svojega obstoja naprej Evropska gospodarska skupnost v poletnih mesecih ni imela toliko brezposelnih kot v letošnjem poletju. V juniju je število brezposelnih naraslo na 8,5 milijona, to je 7,4 odstotka vseh zaposlenih, precej več kot ima vsa Avstrija prebivalcev! Največji odstotek doseže Belgija z 10,6 %, sledi Velika Britanija z 10,3, Irsko z 10,1. V primerjavi z zadnjim letom je najbolj skokovito narasla brezposelnost na Nizozemskem in v Veliki Britaniji, tam je bil porast za 62 odstotkov, tudi v Zvezni republiki Nemčiji se je brezposelnost znatno povečala in sicer za 44 odstotkov.

Pripravljalni odbor za ustanovitev krajevnega odbora Zveze slovenskih organizacij na Koroškem za občino Železna Kapla

vabi na

sestaneke, ki bo danes v petek 31. julija 1981 ob 20.30 uri
v gostilni Kolar v Železni Kapli.

Na tem sestanku bomo izvolili člane Krajevnega odbora (KO) ZSO za občino Železna Kapla.

V okviru ustanovnega sestanka bo tajnik ZSO tov. Feliks Wieser spregovoril o vlogi in nalogah KO ZSO.

Tovariš Teodor Domej pa bo v posebnem predavanju z diapozitivi govoril o novejši zgodovini koroških Slovencev s poudarkom na Železni Kapli.

Werner Berg: „Iz etničnega vprašanja je nastalo etično“

Skupno s svojo ženo je pred 50 leti Werner Berg začel orati na južnem Koroškem dvojno ledino. Iz mestnega vrveža sta se umaknila na Rutarjevo domačijo blizu Šentvida v Podjuni in se spoprijela s trdo podeželsko realnostjo. Sin z družino nadaljuje njuno delo na kmetiji, umetniška ustvarjalnost pa je rodila sad, ki ga imenujemo pogosto slovenski dokument oz. dokument južnokoroškega človeka in narave.

Sonce je pripekalo, ko sva se sredi julija bližala Rutarjevi domačiji in obiskala 77-letnega umetnika, kateremu bi prisodil le 60 let. Pripravljali se je ravno na pisanje daljšega pisma, radevolje pa se je odtrgal od tega nujnega opravila in se nama posvetil za dve uri, da sva se z njim pomenila, o njegovem delu in življenju. Prinesla sva mu pozdrave od raznih znancev, sodelavcev Vestnika in Slovenske prosvetne zveze, med drugim tudi od Jozija Mečine, izpred katerega domačije je pred leti slikal Rožno dolino. Še danes se rad spominja na Goro, kjer je občudoval odlični razgled na zahod in vzhod. Prijetno naju je pogostil in pogovor se je kmalu zagrel.

Kaj mu pomeni galerija v Pliberku je bilo eno izmed vprašanj. Dejal je, da se mu pojem galerija ne zdi popolnoma ustrezen, po njegovem bi bilo bolje, če se bi to imenovalo enostavno zbirko. Za njega je galerija v Pliberku posebna hiša, ki nima para. Zdi se mu, da se v to hišo vračajo tiste značilnosti, ki pač so v tej pokrajini in deželi, vračajo pa se obogatene z novim duhom. Svoja dela pa noče izenčiti z nekritično domovinsko umetnostjo.

Veseli ga, da najdejo dober pristop k njegovim slikam tako navadni ljudje kakor tudi univerzitetni profesorji. Zatrjuje, da nikoli ni imel namena ustvariti slovenskega dokumenta. „Takšna tendenca v umetnosti ne prodre, umetnost se mora razviti iz notranjosti stvari in človeka.“ Veseli ga nadvse, da se ljudje prepoznajo v slikah, da se jim zdijo slike značilne in da v lesenih in oljnatih tvorbah najdejo stvari, ki jih prej še niso odkrili. Werner Berg sovraži monotonost, v njegovem delu se zrcali raznolikost življenja teh krajev. Delal pa je vedno tako, da se je držal v ozadju, predvsem ko je bilo navadno ljudstvo med sabo in se je obnašalo drugače, bolj sproščeno kot ob navzočnosti „oficialnih“ ljudi iz višjih slojev. Verjetno je v svojih slikah, risbah in lesorezih zajel ta poseben odnos med ljudmi, ki se razvije, kadar so sami med sabo. Sam pravi, da se v takšnih okoliščinah razvije vzdusje, ki mu je v resnici samemu skrivnostno. „Morda nastane to vzdusje zaradi prijateljstva in spoštovanja do ljudi“, ki ga je razvil v teh dolgih letih bivanja in dela na Koroškem, se sam sprašuje. Naprej pa ugotavlja, da imajo mali ljudje in majhne stvari dostikrat večji lik in podobo, kot npr. veliki ljudje, pri katerih pogosto blesti samo zunanost, obleka. On ljubi majhne stvari, ki imajo lastnost, da dobijo veliko podobo. Pri tem kaže na žene z deželni, ki jih je oblikoval 50. leta. Ob tem lesorezu razlaga, kako iz kretenj malih ljudi nastajajo tipične podobe, ki jih sicer nikoli ni zavestno skušal ustvariti, nastajajo pa, če jih resno in preudarno oblikuje, ne pa enostavno „reproducira“ kot fotograf.

Ko je pred 50-imi leti prišel v te kraje, so ga ljudje izključno pozdravljali z „Bog daj!“ Danes pa ga nekateri potomci teh ljudi gledajo postrani, ga celo zmerjajo s hujšakom, če podari njihovim otrokom kakšen izvod „Mladega roda“. Tako obžaluje spremembe v deželi, ki njega kot člana te družbe in velikega humanista in demokrata boleče motijo. Zavzemanje za Slovence pri njem ne izvira iz tega, ker so mu Slovenci tako pri srcu, „temveč, ker je to vprašanje pravičnosti. Iz etničnega vprašanja je nastalo etično!“ Prav zaradi tega stališča so se nekateri ljudje na Koroškem od njega tudi vidno oddmaknili. Ko se je priselil, je bila Podjuna še celota, bila je še bolj zaprta, kot danes. Kljub temu se mu zdi dežela — razen v poletnem turističnem vrvežu — še vedno mirna in tiha, zelo zadržana, pri ljudeh pa najde tradicionalno ravnanje, ki ga je oblikoval čas, posebno

Podatki iz življenja

- Republika Avstrija mu je letos maja podelila „Častni znak za znanost in umetnost“, najvišje kulturno priznanje, ki ga je doslej prejelo le enajst avstrijskih umetnikov. Nad 30 mednarodnih strokovnjakov je oddalo svoje stališče in s tem podprlo podelitev tega priznanja.
- Pred 50 leti se je naselil na Rutarjevi domačiji. Rojen 1904. leta v Elberfeld (Rheinland). Od leta 1942 naprej je študiral na Dunaju, končal študij državoiznanstva. Pozneje obiskal likovno akademijo na Dunaju in Münchnu. Študijska potovanja v Pariz, Malo Azijo in na Norveško.
- 1970. leta je umrla njegova žena, ki je prav tako zaključila študij državoiznanstva in vsa leta krepko soupravljala Rutarjevo kmetijo.
- PLIBERŠKA GALERIJA je bila ustanovljena leta 1967. Obiskovalcev je bilo skupno že nad 45.000. Odprta je vsak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure. Razstavljenih je 208 Bergovih del.

ko so se ljudje dostikrat morali skrivati in ščititi pred nasiljem. Za časa Turkov so se kmetje zatekli v cerkev, ki jih je ščitila, ohranjala pa je v težkih časih tudi kulturo. V nešteti slikah pride do iz-

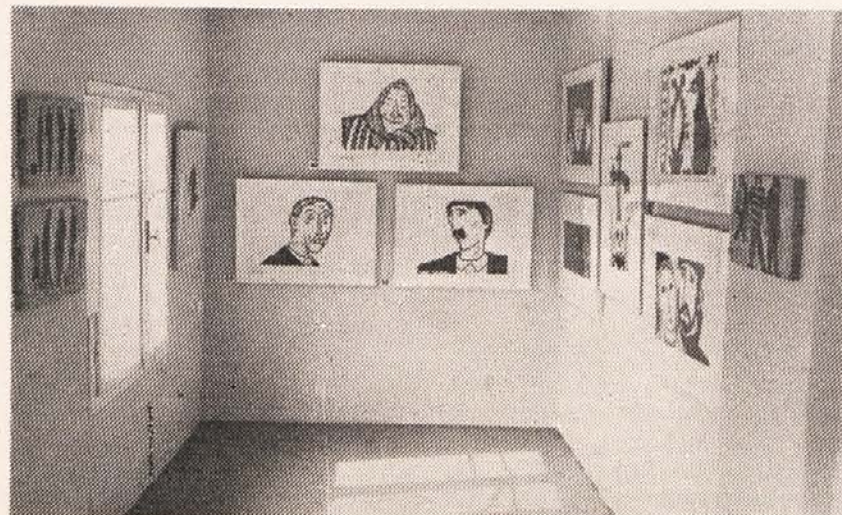

Skice so pomemben del njegovega ustvarjalnega dela

raza tista tišina, tiha zbranost, mir in širina, poglobljenost ljudi, ki jih posebno močno zajame s črno-belimi lesorezi. Zimska pokrajina in

zimska noč ter žene, ki molijo in zbrano premišlujejo, pa so objekti, v katerih vidi to tišino in širino najbolj zajeto, hkrati pa vsebujejo nešteto možnosti za upodabljanje te raznolikosti tišine in širine, ki obstaja v življenju teh krajev. Zimsko naravo ne išče samo zaradi tišine in miru, ki ga izseva, v svojem kmečkem življenju prej tudi ni imel druge možnosti slikanja kot v zimskem času.

V zadnjih letih je imel več možnosti za umetniško udejstvovanje. Posebno v teku zadnjega leta je bil zelo aktiven. V poletju 1980 in pozimi 1981 je ustvaril okoli 100 lesorezov, od katerih razstavlja v Pliberku od maja naprej 66 komadov v štirih novourejenih sobah. Skupno je v svojem življenju ustvaril okoli 600 lesorezov. Presenetljiva je njegova delavnost v starosti 77-ih let, prav posebno pri njegovih slikah ne opazimo pojemanje ostrine v izpovedi in grafični jasnosti. V javnosti je nastal že vtis, da pri Werneru Bergu prevladujejo lesorezi, umetnik pa je pojasnil, da sta bili obe obliki — lesorez in slikarstvo — zmeraj ena poleg druge. Svoje likovno delo tudi ni začel z lesorezi, obratno, lesorezi so se izoblikovali iz njegovih dobro strukturiranih — skoraj bi rekel grafičnih — barvastih slik. Celotno pri ustvarjanju črno-belih lesorezov vidi pred sabo barvaste podobe. Lesorez mu je čista grafika, značilnosti stvari pridejo tako bolj do izraza. V teh-

Pogled v XI. sobo Bergove galerije v Pliberku, v tej in še drugih treh sobah so razstavljeni lesorezi, ki jih je umetnik napravil leta 1980/81

ki ga povezuje z naravo, v njih se zlija narava in njegovo delo. V njegovih skicah, ki jih v pliberški galeriji vidimo v zgornjih prostorih, se zrcalijo že zaključene slike, celotna misel je v njih že dozorela.

Verjetno je vzrok njegove žilavosti in ustvarjalnosti tudi trdno prepričanje, „da človek pač nikoli ni gotov, da se mora vedno razvijati naprej“. To napredovanje se mu zdi danes precej težje, ker postaja življenje manj pestro, ker postaja poenotenje v družbi premočno. Z zanimanjem prebira literaturo, pri tem pa se dotika seveda tudi politike, saj je že v mladosti prebiral npr. židovske avtorje, ki so svojo situacijo pred drugo svetovno vojno predstavili z literarno mislijo, ki je bila prav gotovo politična. Vplivala je nanj tudi francoska literatura, ki mu je gotovo zelo pri srcu, saj je v njegovih žilah napol francoska kri.

Prav tako pa noče zanikati, da je v dolgoletnem bivanju na Koroškem njegovo dušo našle slovanska otožnost. Ko so galerijo obiskali

pred leti gostje iz Češkoslovaške so mu povedali: „Vaše slike so kot glasba Smetane in Dvoržaka“. Ta otožnost po Bergovem mnenju daje tudi barvo koroški pesmi, ki se razlikuje prav zaradi tega od osta-

O B I Š Č I T E

Werner Bergovo galerijo

V P L I B E R K U

lih avstrijskih pesmi. Na noben način pa njegove otožnosti ne vidi v povezavi s katerikoli obliko pesimizma.

Kakor je že prej dejal, se njegovo delo razvija v nasprotjih. In gotovo ga ni mogoče šteti le med resne in pesimistične ustvarjalce. „Če narisiš kakšno otožno sliko, sledita spet dve veseli, nato spet kakšna groteskna, in tako naprej“.

Pogovor z Werner Bergom

sta izvajala
Vinko Wieser in Rudi Benetik

„Povedal sem mu, da so po mojem mnenju njegove slike in lesorezi abstrahirani včasih do skrajnosti. Nič ni več mogoče odvzeti, ker bi sicer postala bolj nezanimiva, za gledalca manj privlačna. Ničesar pa jim tudi ni treba več dodati.“ Strinjal se je s to oceno, vendar se mu je zdel bolj važen izraz slik — ekspresija, na primer se mu zdi važno, da pri slikah, posebno pa še pri lesorezih praznosta ne ostane praznosta, marveč postane oblika za izražanje daljave in odprtosti. Za lesoreze uporablja lipov les ali pa smreko. Seveda je lažje delati v lipovem lesu, smreka se ne da tako prosto oblikovati. Ima pa tudi svoje posebnosti, možno je izrabljati strukturo lesa, če upoštevamo npr. bravnike, lahko pridobiš na izrazu. Vprašal sem ga tudi kako tiska in katerih strojev se poslužuje. Tiska izključno ročno, tako postane vsak lesorez barvno bolj poln, pokaže se bolj žilnata struktura izrezanega lesa. Odtis je edinstven, po vsakem odtisu namreč dela naprej, prvo obliko spreminja, jo izoblikuje in zboljšuje, tako da ima ob koncu od enega lesoreza vrsto variacij.

Ko sem ga vprašal, kaj ga je tako nagnilo k ustvarjanju, je dejal, da ga prispevajo človeškega prastrahu še vedno prevzema, npr. podoba moleče kmetice: strma, resna in upanja polna, s svojim delom pa hoče najti tudi najgloblje plasti človeške narave, tiste plasti, ki so še danes gibala za človeški razvoj.

Rudi Benetik

Masko, ki jih je krojila otroška fantazija, so bogata zakladnica iz katere črpa Werner Berg. V njih se zrcali skriti svet otroških src.

Venec turističnih kulturnih prireditev „Danice“

V zgodovini Slovenskega prosvetnega društva „Danica“ v Šentvidu v Podjuni se prvič pojavlja kulturni večer za turiste leta 1961. S temi koncerti so nadaljevali vse do danes brez prekinitve. Namen teh prireditev je, da se turisti, ki sicer slišijo v kraju kjer se nahajajo tudi en drug jezik, seznanijo s tem kdo smo in za kaj se borimo.

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ priredi letno 5 takih večerov, običajno sta dva v gostilni s plesom in 1 na Breznikovem campu ob Zablatniškem jezeru in 2 v Kulturnem domu.

● Zadnje nedeljo je bil en višek teh kulturnih večerov. Dvorana Kulturnega doma „Danica“ je bila premajhna, da bi sprejela vse občinstvo, ki je prišlo od blizu in daleč. Mešani zbor prireditelja pod vodstvom Hanzija Kežarja je najprej zapel v pozdrav in dodal še štiri pesmi. Pozdrav in povezavo je imel predsednik Stanko Wakounig. Kot posebne goste je pozdravil moški zbor SPD „Edinost“ iz Pliberka ter folklorno skupino KUD „Anka Ošpuh“ iz Ludbrega pri Varaždinu in tamburaški orkester.

Ker je bilo v dvorani veliko gostov iz Nizozemske je pozdrav izrekla tudi ena naša prijateljica iz Holandije in v njihovem jeziku predstavila življenje koroških Slovencev.

Poslušalci so bili pretežno turisti, ampak veselilo nas je, ker smo videli dosti naših domačinov. Vse občinstvo je z navdušenjem spremljalo spored. Nastopila sta mešani in moški zbor „Edinost“ iz Pliberka pod vodstvom Foltija Hartmana (zapeli so 8 pesmi). S Pliberčani imamo že dolgoletne stike, saj so moški že skupno sodelovali v združenem zboru, ki ga štejemo kot najboljši slovenski moški zbor na Koroškem. Zato nas je tem bolj veselilo, da smo jih dobili za ta večer. Tudi občinstvo je naše mišljenje potrldilo. Nato je priplesala na oder folklora KUD „Anka Ošpuh“ iz Lud-

brega, zaplesali so ob zvokih tamburaškega ansambla „Splet plesov iz Slavonije“ in splet medijumskih plesov. S svojim petjem in krasnimi narodnimi nošami je folklora in ansambel kot že v soboto zvečer tudi tokrat navdušila publiko. V sporedu je sodeloval še domači trio Korotan s pevci s štirimi komadi. Skupino iz Ludbrega so spremljali tudi kulturno-politični predstavniki občine Ludbreg ter predstavniki jugoslovanskega konzulata v Celovcu tov. Duro Vadon, ki je Ludbrežan. Med občinstvom smo kot že velikokrat videli tudi naše drage goste predstavnike kulturno političnega življenja na Koroškem kot so Janez Wutte-Luc, občinski odborniki, predsedniki drugih društev ter konzula pri avstrijskem konzulatu v Ljubljani Sterna s soprogo. Kulturnemu sporedu je sledil družabni del. Še dolgo smo se veselili ob lepi koroški pesmi in zvokih tamburašev tudi zaplesali.

● Prvi večer za turiste je SPD „Danica“ priredilo letos 3. julija tudi v Kulturnem domu. Takrat so kot gostje sodelovali tamburaški orkester ter vokalna skupina SPD „Vrtača“ iz Slovenjega Plajberka pod vodstvom Paula Lausseggerja in mag. Mirka Lausseggerja. Plajberžani so pokazali, kaj se z velikim trudom v enem dobrem letu da narediti. Kot poseben gost tega ve-

čera pa je bila folklorna skupina iz Novega Beograda. Napovedala se je šele v zadnji uri in ni nam bilo žal, da smo jih zvalili na naš oder, saj so s svojimi plesi pritegnili občinstvo, da kar ni hotelo odnehati ploskati. Kot vedno je sodeloval tudi mešani zbor SPD „Danica“.

● V petek navrh 10. julija je „Danica“ zopet vabila na kulturni večer, tokrat s plesom in sicer k Uranku-Lucu v Vesele. Tukaj se je moral del občinstva vrniti domov, ker je bila Lucova gostilna premajhna za ta naval. Spored so oblikovali mešani zbor „Danica“, folklorna skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple ter ansambel Alpski sekstet, katerega lahko priporočamo še drugim.

V okviru tega večera je predsednica škocijanske zveze za turizem g. Scher počastila nekaj družin, ki se nahajajo v občini Škocijan kot turisti že 15 in 20 let.

Če smo že ravno pri zvezi za turizem (Fremdenverkehrsverband), naj omenim še to: zadnje soboto 18. julija je bilo v Škocijanu srečanje narodnih noš, katero je organiziral koroški Trachtenverband in dejal v izjavi po radiu, da prvič v zgodovini sodeluje tudi slovenska skupina in sicer „Danica“. Naj poudarim, da SPD „Danica“ ni dobilo primerne povabila za omenjeno prireditev in se tudi ni podalo v Škocijan na to srečanje.

Danica Kežar

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo: 9020 Celovec/Klagenfurt, St. Ruprechtstraße 19/IV (Sindok), telefon 84 9 24, telex 42086; uprava: 9021 Celovec/Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 32 5 50 - Tiska Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

„Mladje“ naj bi spet izšlo

Kaže, da bo „mladje“ le spet izšlo. Kakor je razvidno iz izjave za tisk, so se konec junija v Celovcu zbrali nekateri sodelavci „mladja“ in ustanovili Interesno skupnost za ohranitev revije. „To je prva reakcija na ukinitve revije, ki jo je izrekel in objavil njen bivši glavni urednik Rudi Benetik, Jožica Čertov, Maja Haderlap, Kristjan Močilnik, Vida Obid,

zastavila cilj, da poskrbi finančna sredstva, ki so daljnoročno potrebna za redno izhajanje revije, in da začasno prevzame njeno četrtletno izdajanje — do ureditve finančnega vprašanja.“ Tako utemeljuje Interesna skupnost svoj nastanek.

Interesno skupnost sestavljajo Rudi Benetik, Jožica Čertov, Maja Haderlap, Kristjan Močilnik, Vida Obid,

Jani Oswald, Franci Serajnik in Olga Vouk, njen govornik je Jani Oswald, medtem ko je pooblaščen začasni administrator in urednik za naslednji dve številki Janko Messner.

Kot interesna skupnost ugotavlja v izjavi za tisk, se strinja z Lipuševimi ugotovitvami glede brezbriznosti slovenskih narodnih organizacij in razume njegovo osebno odločitev, vendar pa je mnenja, da je premalo, kar ugotavlja Lipuš, češ, da bo politični funkcionarji odgovarjali za svojo brezbriznost pred slovensko zgodovino. „Odgovorni so tako ali tako slovenski javnosti zdaj in tukaj nasplošno in mladjevcem, se pravi tudi Interesni skupnosti, ki revijo hoče ohraniti, še posebej“, je rečeno v izjavi. Zato interesna skupnost poziva slovenske osrednje organizacije na Koroškem in vse za kulturno politiko odgovorne javne ustanove v Avstriji in Sloveniji, da zagotovijo „mladju“ potrebna gmotna sredstva za redno izhajanje. V nemški izjavi za tisk pa je v tej zvezi rečeno, da je krivda za brezizhodni finančni položaj predvsem pri kulturnopolitično odgovornih uradih na deželni in zvezni ravni.

V nemškem tekstu Interesna skupnost tudi ugotavlja, da koroška uradna kulturna revija „Brücke“ letno prejema milijon šilingov tudi iz davkov slovenske narodnostne skupnosti, medtem ko je „mladje“ dobilo šil. 5000 (1980) oz. sploh samo šil. 3000 (1981). Hkrati naznanja, da je zvezni minister Fred Sinowatz že obljubil letno podporo 50.000 šilingov, in poziva koroško deželno vladno, da sledi temu zgledu.

Kljub dolgovom je Interesna skupnost dala naslednjo številko revije že v tisk in bo predvidoma izšla sredi avgusta.

p.w.

Boj za Lipušovo dediščino

Zdaj, ko je „mladje“ utihnilo, so ga vsa usta polna. Vseprek razpravljajo o njem, naštevajo te in one vzroke njegove ukinitve, kujejo načrte za njegovo nadaljevanje, uprizarjajo pravcato nasledstveno vojno. Nekdo boče „mladje“ dati „mladju“, iniciativni izobraženci o njem zaenkrat razglabljajo, prosvetaši rešujejo svojo čast in interesna skupnost mladih sodelavcev s starejšim mentorjem v rokah ga že tudi ohranjuje. Bije se boj za Lipušovo dediščino.

Prava reč, bi lahko rekli. Za „mladje“ se je že večkrat kdo tepel. Že, samo da je revija premočrtno hodila naprej svojo cikcakasto pot. Kajti njena duša je ostajala. Pečat ji je dal Florijan Lipuš. Brez Lipuša pa si „mladja“ ni moč predstavljati. Na žalost — ali pa tudi hvala bogu.

Zdaj je Lipuš odstopil. Povedal je tudi svoje razloge, in treba jih je sprejeti. Toda s tem odstopom so hkrati na smrt obsojeni vsi poskusi, da bi revijo ohranili tako, kot je bila. Tega se je treba zavedati. Če že ohranitev revije — kako jo potrebujemo, smo se zavedli šele, ko je utihnila — potem tako, da začnemo čisto znova s čisto novo zadevo. Tako se bo de-

diščina „mladja“ še najbolj ohranila.

Zato se bo tudi ustanavljanje interesnih skupnosti na vrat na nos (da me bogne da ne bi kdo prebitel) po vsi priliki izkazalo kot jalovo. Preprosto zato, ker je prenašanje. Kot premostitev bi morda še šlo. Toda sedanja interesna skupnost si že zastavlja daljnoročne cilje, namreč zagotovitev gmotnih sredstev. Nič pa ne govorimo o tem, da bi morda bilo treba postaviti uredništvo po smernicah, objavljenih v 41. številki.

In da bi morebiti kazalo v sedanjem novem položaju nanovo premisliti vsebinski koncept revije — v smeri družbenokritične revije, ki bi lahko rabila tudi za razpravljanje o vsem delovanju slovenske narodnostne skupnosti, ne le literarnem. Taka odprtost in širina revije v vsebinskem pogledu pa se mora menda zrcaliti tudi v sestavi uredniškega odbora.

Ne da bi človek kaj imel proti posameznim članom začasnega odbora, nasprotno, toda kot kolektiv najbrž ta interesna skupnost nima tistega profila, da bi lahko integrativno delovala za vsa raznovrstna intelektualna bote-nja med Slovenci.

Tradicionalno folklorno srečanje v Železni Kapli

Preteklo nedeljo so „zasedle“ Železno Kaplo v okviru že tradicionalnega folklornega srečanja številne folklorne skupine iz Avstrije in Jugoslavije. Spored se je tokrat začel že ob 11. uri. Pihalni orkester tovarne celuloze „Džuro Salaj“ iz Krškega, ki je zaradi slabega vremena nastopil v far-ni dvorani, je znal obiskovalce — med njimi mnogo turistov iz Nizozemske — kmalu spraviti v dobro voljo. Njihov spored je segal od borbenih partizanskih do narodno-zabavnih melodij.

Ob 13.30 uri, ko je dež nekoliko prenehal, so se začele zbirati folklorne skupine pred glavno šolo. Ob zvokih Vellachtaler Trachtenkapelle in pihalnega orkestra iz Krškega se je začela povorka, ki se je preko trga pomikala pred hotel „Obir“, kjer so nastopajoče skupine imele svoj nastop na odru.

Okoli 800 gledalcev je sledilo prireditvi, med njimi župan občine Železna Kapla Josef Lubas. Vse občinstvo je pozdravil pred hotelom predsednik Slovenskega prosvetnega društva „Zarja“ učitelj Miha Travnik, ki je izrazil željo, da bi se sodelujoče skupine spet srečale na enem izmed prihodnjih folklornih srečanj v kraju kakšnega sodelujočega društva.

Na žalost sta v zadnjem trenutku

odpovedali folklorni skupini iz Gradišanskega in Italije. Kot prva skupina je pred hotelom nastopila domača članska skupina, ki je zaplesala „Potrkan ples“. Nato je nastopila otroška plesalna skupina Naturfreunde iz Celovca, ki je predvajala šopek koroških plesov. Nato so zaplesali folkloristi Kulturno-umetniškega društva „Dolomiti“ iz Dobrave pri Ljubljani venček „Belokranjskih plesov“. Potem so „zarajali“ pionirski folklorne skupine „SPD Zarja“, ki so dobili obilo aplavza. Naposled je stopila na plešišče skupina KUD „Anke Ošpuh“, ki je ob močnem udarjanju pet na odru predstavila tri vaskse ples iz SR Hrvaške. Nastopila je še skupina SPD „Srce“ iz Dobrave, s katero ima domače društvo prijateljske zveze. Z nastopom mladinske folklorne skupine domačega društva pa je izzvenelo letošnje mednarodno folklorno srečanje.

Po 17. uri je zaigrala skupina „Vellachtaler Sextett“ in gostje in domačini so se podobno skušali zavrteti kot pred njimi folklorne skupine. Vsem društvnikom in drugim sodelujočim pa velja posebna zahvala, da so omogočili gostom, ki so zdržali kljub dežju do konca prireditve, tako uspel folklorno-kulturni užitek.

mlaj.

Folklorni večer v Škocijanu

Prejšnjo soboto je Slovensko prosvetno društvo „Vinko Poljanec“ vabilo na folklorni večer s folklorno skupino KUD „Anka Ošpuh“ iz Ludbrega pri Varaždinu. Po pozdravnih pesmih domačega moškega zbora pod vodstvom Hanzija Kežarja, je obiskovalce, ki so v nabito polni dvorani morali deloma stati, pozdravil društvenik Franc Starc. Poseben pozdrav je seveda veljal gostujoči folklorni skupini, ki je oblikovala celovečerni spored. Tudi v Škocijanu je sledil pozdrav v holandsčini, tako da so tudi ti gostje — ki so se tako rekoč „udomačili“ že pri številnih slovenskih prireditvah — dobili informacije o življenju koroških Slovencev v okolici Klopinskega jezera. Nato se je v okviru celovečernega sporeda predstavila ludbreška folklorna sekcija. Ob spremljavi tamburice so zaplesali slavonske, medijumske in podravske ples, spremljali pa so jih s primernimi pesmimi. Poleg folklorne skupine, ki je znala navdušiti obiskovalce, je nastopila tudi recitatorska skupina. Z izrednim sporedom so

bili posebno zadovoljni turisti, ki so številčno prekašali domačine. Nekateri so se podali z gostujočo folklorno skupino tudi še v šentprimški Kulturni dom, kjer se je še marsikateri zavrtel ob godbi tamburašev.

Poletna noč v Šentjakobu

Zadnje soboto je SPD „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu priredilo „Poletno noč“ v šotoru pred novo šentjakobsko Kulturno hišo. Glasbeni okvir zabave so oblikovali „Fanteje treh dolin“, nastopil pa je tudi dunajski pevec Heino Fischer z angažiranimi pesmimi. Pod vodstvom prof. Milana Kupperja so predvajali spored jazzgimnastike dijakinje slovenske gimnazije v Celovcu. Pri srečolovu je prvo nagrado — par smuč — dobila 7-letna Singer Tanja. Kljub slabemu vremenu so bili društveniki z obiskom zelo zadovoljni.

3. izmena MDA „Peršmanova domačija“ z mladinci iz Globasnice

KOPRIVNA. Po že dveh uspešnih mladinskih izmenah pri Peršmanu v Koprivni so bili pretekli konec tedna na „gradbišču“ mladinci iz Globasnice. Delali so skupno z mladimi tovariši iz Železne Kaple in Pliberka minuli petek in soboto.

Na drugi redni seji, ki je bila 18. julija po letošnjem majskem obnem zboru KZ ZSM Globasnice, se je razpravljalo že kar ob začetku o mladinski delovni akciji pri Peršmanu. Skoraj vsakdo izmed navzočih se je javil, da bi bil pripravljen sodelovati pri urejevanju te domačije, nekateri za en dan, ostali pa kar za cel konec tedna.

24. julija smo polagali plastične cevi za odtok deževnice. Jarek za odtok okoli hiše so skupali že brigadirji druge izmene. Zasuli smo cevi z drobnim peskom, v majhno zaščito pred naposled navoženim težkim gra-

mozom. Kar celo dopoldne se je vlelo to delo, seveda smo imeli vmes tudi dovolj odmorov, v katerih so domači dovtipneži poskrbeli za šalo. Kosilo so pripravile kuharice iz sosednje Lepene, stregle so vse do konca izmene.

Za tem smo izdrli okni kopalnice in stranišča. S krampom in težko matico (po podjunsko „kic“) smo izbili še dodatno nekaj centimetrov stene, ker bodo vzdignena nekoliko večja okna od starih.

Proti večeru je prišel na domačijo še nek harmonikaš, ki je zabavljaj (Dalje na 8. strani)

Slovensko prosvetno društvo „Srce“ v Dobri vasi vabi na
GOSTOVANJE SVETOVNO ZNANE FOLKLORNE SKUPINE „TINE ROŽANC“ IZ LJUBLJANE
v četrtek 6. avg. 1981 ob 20.30 uri na dvorišču samostana v Dobri vasi.
V slučaju slabega vremena bo prireditev v avli glavne šole v Dobri vasi.

Na Zelenici bodo obnovili spominsko ploščo

Boroveljski prosvetaši in slovenski planinci na Koroškem so sklenili, da bodo na Zelenici, kjer se je leta 1932 smrtno ponesrečil boroveljski prosvetaš in planinec Peter Krajner, obnovili po nacistih uničeno spominsko ploščo. Pobudo za to plemenito akcijo je dal predsednik Slovenskega prosvetnega društva Borovlje, Andrej Wieser. Ker je mesto nesreče v tržiški občini, se je tovariš Wieser povezal s tamkajšnjimi občinskimi predstavniki, ki so takoj pokazali razumevanje in pripravljenost, da skupaj s koroškimi tovariši obnovijo spominsko ploščo in tako počastijo spomin tega zaslužnega prosvetaša in planinca.

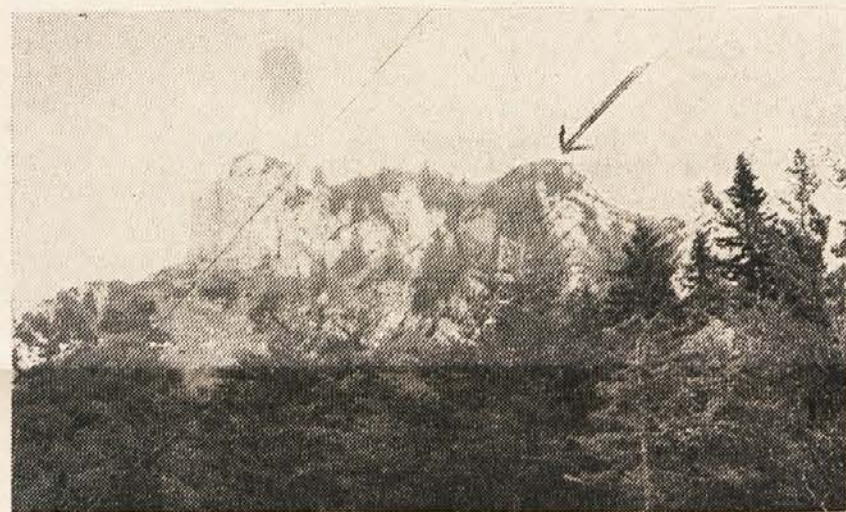
rovljah, star 28 let. Svojemu ustanovitelju, tajniku Društva slovenskih diletantov v Borovljah, (op. ured.: verjetno so tekst na plošči nekoliko spremenili). Na tej seji so tudi sklenili, da bo odkritje spominske plošče 11. septembra istega leta. Plošča naj bi bila nameščena v neposredni bližini kraja nesreče. Toda rok je bil vsekakor prekratek, da bi še istega leta realizirali to namero. Vendar 14. avgusta, točno leto po nesreči, pa so Boroveljčani le odkrili ploščo ob veliki udeležbi. V okviru tega akta je bila tudi maša s petjem. Pri odkritju spominske plošče so sodelovali tudi tržiški planinci, ki so skupno z Boroveljčani namestili na skalo spominsko ploščo in se tudi v velikem številu udeležili svečanosti.

Pa prišel je v deželo strašni čas Hitlerjeve strahovlade. In ker se

vitvi spominske plošče predsednik občinske skupnosti Milan Ogris in predsednik izvršnega sveta Janez Ivnik.

V ponedeljek so se na Ljubelju srečali tovariš Janez Ivnik in še neki tovariš iz Tržiča z Andrejem Wieserjem in predsednikom Slovenskega planinskega društva Celovec, Lubom Urbajsom. Skupno so se podali na Zelenico in si spotoma ogledali svet, kjer naj bi bila nameščena nova spominska plošča. Vsi štirje so bili mnenja, da nima smisla namestiti plošče na staro mesto, ker je le-to v ožjem obmejnem pasu. Zato so izbrali mesto tik ob gornji poti (nad srednjo postajo), ki pelje od ljubeljskega predora na Zelenico. Na tisoče planincev in smučarjev bo imelo tako priložnost zaustaviti svoj korak ob tej plošči in se spomniti tega velikega koroškega slovenskega rodoljuba-pevca, igralca in planinca. Točen datum za odkritje spominske plošče še ni znan, bo pa vsekakor meseca septembra letos.

Kot smo zvedeli bo spominska slovesnost z odkritjem plošče povezana z majhnim kulturnim sporedom (recitacije, petje) in z izletom

Kraj nesreče Petra Krajnerja

boroveljski nacisti niso mogli znesti nad Petrom Krajnerjem, so se spravili nad nedolžno spominsko ploščo (odtrgali so jo in odnesli).

Leta so minila, spomin na priljubljenega Petra Krajnerja pa je še živ in tako je sprožil Andrej Wieser plemenito misel, da se plošča tega velikega rodoljuba obnovi. Povezal se je z merodajnimi tržiški predstavniki in tako da sta mu obljubila vso pomoč pri obno-

mimo Roblekovega doma okoli Begunjske nazaj do ljubeljskega predora.

Slovensko prosvetno društvo Borovlje in Slovensko planinsko društvo Celovec vabita člane in prijatelje društev na odkritje spominske plošče z željo, da se te spominske slovesnosti udeležijo v čim večjem številu. Naj še zapišemo, da bo ta krat delovala žičnica, tako, da se bodo tudi starejši ljudje lahko udeležili te spominske proslave.

Slovensko prosvetno društvo „Obir“ na Obirskem

2. avgusta ne sprašujte kam, kam, kam? Enostavno pridite med Obirjane, k nam, da „obirski škrat“ ne bo tako sam.

Vse planince, prijatelje narave in ljubitelje gora pristrčno vabimo 2. avgusta 1981 na vsakoletni, letos že

6. POHOD NA OBIR (v spomin Hermanu Veliku)

Zbirališče je na vrhu Obirja ob 13. uri.

Odbor

Po povratku z vrha bo piknik pri Marofu.

Borba proti hrupu v občini Vrba

Motokrosisti so pred približno dvema letoma uredili med Deščicami in Šentiljem dirkališče, na katerem so trenirali s svojimi hrupnimi motornimi dvokolesi. Kdor je že videl motokrosiste v akciji, ta ve, da takšna vozila povzročajo strašen ropot, ki ga je nemogoče prenašati. No in tako je bilo tudi v okoliških vaseh, ropot motorjev je bil takšen, da so se prebivalci začeli pritoževati pri pristojni občini v Vrbi. Prebivalci Deščic in Pulpač so izvedli tudi podpisno akcijo, v okviru katere so zahtevali prepoved tega športa. V to protestno akcijo se je vključila tudi pristojna Enotna lista in končno je bilo tako daleč, da so motokrosistom prepovedali nadaljnje udejstvovanje.

Pred kratkim pa se je zvedelo, da so motokrosisti pri občini Vrba zaprosili za prenamembo tistega zemljišča v motokros namene. (do pred nedavnim so motokrosisti to delali ilegalno). Med prebivalstvom je spet, in to upravičeno, nastal val ogorčenja. Posledica tega je bila, da so prizadeti vaščani poklicani na razgovor v Deščice referenta za varstvo čistega okolja dr. Francija Gröblacherja, kjer so odločno protestirali proti vsakrš-

nim poskusom ureditve motokros dirkališča. Na tem sestanku je bil navzoč tudi referent za čisto okolje iz občine Šentjakob, Miha Antonič in tudi on je protestiral proti hrupu, ki ga slišijo tudi v to sosednjo občino. Vsekakor razumemo vneto motokrosistov, da bi prišli do svojega dirkališča. Teren pa, ki so si ga izbrali, je zaradi akustike skrajno nepripraven, saj se nahaja neposredno nad vasi, tako da so prebivalci zaradi hrupa alergični proti uvedbi tega športa v tem kraju. Vsekakor bo treba upoštevati zahteve prebivalstva, ki nimajo nič proti športu kot takem, pač pa samo proti akustičnemu šoku, ki ga povzročajo njihova vozila.

Dr. Franci Gröblacher je obljubil, da bo podvzel potrebe korake oziroma poročal na občinski seji, da občina upošteva upravičene zahteve prebivalstva okoliških vasi, kateremu dejansko ni za prisoditi, da bi živel in delal v takšnem kravalu.

Na žalost pa se še vedno najdejo takšni pisuni, ki sploh niso iz tega kraja in prepričujejo prizadete prebivalce, da je takšen kraval-cirkus potreben.

Položaj cestnega prometa na Koroškem

Če bo šlo vse po sreči bo južna avtocesta, ki povezuje Dunaj preko Štajerske in Koroške z italijansko mejo, gotova do leta 1988. Prav tako bodo zgradili tudi Tursko avtocesto med Spittalom in Beljakom in sicer do leta 1987. To je na tiskovni konferenci v Celovcu pred nedavnim povedal zvezni gradbeni minister Sekanina. Med drugim je tudi dejal, da se bo začela gradnja cestnega predora pod Karavankami, če bodo Jugoslovani prejeli potrebni kredit. V sedmih letih naj bi torej bili izvedeni kar trije pomembni cestni projekti.

V okviru izgradnje južne avtoceste do zgornjega roka, bo ostal odprt samo kratek odsek 14 kilometrov med Velikovcem in Celovcem, ki bo dograjen šele 1992 leta. Na tiskovni konferenci je bilo tudi govora o cestnini. Kakor vemo, je na Turski avtocesti treba plačevati cestnino, za južno avtocesto pa je dežela proti pobiranju cestnine (na odseku južne avtoceste Celovec-Brnca ne pobirajo cestnine). Zvezni minister Sekanina je glede tega vprašanja menil, da se bo o tem moglo diskutirati šele leta 1985.

Stroški omenjenih gradenj bi, na trenutni bazi cen, znašali 12 milijard šilingov.

nesramne in krivične, vlačijo na dan, da sva s sinom kriva lanskoletnih izselitev. Ko točno vedo, kaj je prinesel Čmanov Lenart iz taborišča! Sploh naj Maja lepo molči, ona je šele zdaj teh nekaj mesecev taka Slovenka in partizanka. Kaj pa prej, ko je tako rada hodila v Kaplo?"

Matevž je dobro vedel, kaj hoče še povedati. Vse mu je bilo znano. Preverjal je mnogo obrekovanj in opravljanj, ki pa so bila tipična hribovska ostalina izpred vojnih časov. Zdaj dobiva tudi on vtis, da hočejo zlasti nekatere ženske izbrisati svojo preteklost, ki politično ničesar ne pomeni, pa se delajo pretirane aktivistke. Mnogi prebivalci, stari trdni Slovenci, so ga že spraševali: Kako to, da vi vsakega vzamete, če le reče, da je vaš?

Matevž se je že lani pri Vojdovih večkrat pogovarjal o Gelci in Gelčinem sinu. Gospodar Franc, ki je bil znan kot dobričina in pravičen veren človek, je imel veliko dobrih besed za oba. Dodajal je vselej: „Če pride od višjih kdo, jim bom pojasnil, kako je resnica. Seveda ni kar tako enostavno, hoditi v takem času v šole. So pa kmečki, ki še vedno po starem gledajo na bajtarske in dninarske otroke, češ, ti so samo za delo dobri, študirati pa smejo edinole posestniški!“

Potem sta govorila tudi o Matevževi bratranci, ki ravnotako kot delavčeva hči hodi na celovško učiteljsko.

Matevž sam je še tožil:

„Sem jaz potemtakem slabši partizan in Slovenec, če je moj bratranec Hans celo pri SS nekje na Ruskem? Plejavi so ga dobili čisto pod svoj vpliv, pa nevesta, in neveden mlad kmečki fant gre na limanice!“

„Koliko je zapeljanih in dosti jih po nedolžnem trpi!“ „Prav v tem krutem času morajo tisti, ki v imenu partizanstva odločajo, biti najbolj pravični!“

Tudi na tetini domačiji je prišel govor večkrat na Gelco in fanta. Zdaj se je odprla bratranka gospodinja:

Valentin Polanšek

92

BRATOVSKA JESEN

II. del

„Kar tujih partizanov pride, so prav tako pravični. Jim bova že povedala nekoč, kaj so z nami delali tukajšnji.“

„Ni treba drugim praviti, zato sem jaz, da bomo krivico poravnali!“

Matevž je to povedal odločno.

Osemnajstega januarja devetnajststotirinaširidesetega je prišel Matevž v dopoldanskih urah že na borov rob, koder vodi bližnjica do Hojkovih. Postoji in prisluškuje. Otroci se jokajo zunaj pred hišo.

Potem vidi, kako se vleče policijska kača od domačije po poti čez njive. Z daljnogledom zazna civiliste vmes: Sina Joheja in hčerko Micijo...

Pa živino ženejo. Ob koncu kolone je konjska vprega. Na saneh sedi spet civilist. Prepozna starega Hojkovega očeta, ki leže že nekam čez devetdeset let.

Ko policijska kača zavije v gozd spodaj pod borovim robom, sliši Matevž glasno prerekanje. Nato nekaj topih strelav. Nemške MP imajo tak glas.

Matevž se skriva za borovim deblom, opreza okrog sebe in obenem spet in spet trdo gleda skozi daljnogled dol v nižino, kjer se mora dogajati nekaj strahotnega. Vsega preveča grozna slutnja.

Kmalu nato vidi, da se del kolone odcepi od glavnine in jo zavije proti hlevu pri Hojkovi bajti, ki stoji prazna ob gozdni samoti. Takoj nato več topih strelav. In dim se za-

vali iz hleva.

Policiisti hitro odjadrajo kot Kajnovi sinovi.

Tako je bil Matevž živa priča, ko so tri Hojkove, gošpodarja in ženo ter starega očeta, pobili in sežgali...

Takega zločinskega dejanja Nemci še niso zagrešili v teh krajih. Dogodek je odjeknil daleč naokrog. Nacisti pa so se potuhnil in se bedasto lagali, češ, hoteli so zbežati v uto, kjer so imeli skrito orožje, pa je bilo po njih!

Matevž je bil tesno povezan s terenom in je prišel večkrat tudi na belansko stran. Preko njega se je izvršilo največ mobilizacij vojaških dopustnikov ali drugih, ki so sami dali pošto, da hočejo v partizane. O nasilnem mobiliziranju je Matevž upravičeno dvomil.

V Zapesju pa je našel pravo zmedo, ki jo je povzročil nekdo iz Gašperjeve okolice: obljubljal jim je takojšnjo svobodo in konec vojne, tako da je cela družina, stari in mladi, šla v gozd, samo da počaka, da jih popelje Gašper v „obljubljeno deželo“ miru in svobode.

Matevž je zmajeval z glavo in iskal vzrok takega neodgovornega početja. Toliko je bilo „privatizirajočih oseb“, ki je vsaka na svojo pest čakala svobode in prehrane in ne vem česa še, da je moral poseči vmes. Vsega ni mogel spraviti v red. Prej se je zadržila gestapovska mreža in vrsta slepo verujočih ljudi je šla v zapore. Matevž s svojo kritiko ni držal za bregom. Tudi Gašper jo je čul.

Komaj je belansko zadevo spravil v logične terenske in partizanske tokove, že je spet iz Ojstrovine dobil klic na pomoč: Gelca je bilal! Pa se mu je spovedovala po ure:

„Kaj je, da se tako ženejo proti meni in sinu? Klemane babe, kaj bi se tako gnale, ko imajo vse tri dedce pri Nemcih! Zato dobijo lep denar, da lahko živijo in kapelški hitlerjanci jih spoštujejo. Mene in fanta pa bodo s hitlerjancem dolžile! A zaradi šole? Majin brat pravtako študira v tej državi, kjer je še Hitler! In stare obdolžitve,

Doma je dolgočasen, drugod zabaven

Kadar je v družbi, se prelevi v duhovitega, zabavnega, prijetnega in privlačnega moškega. Doma je povsem drugačen. O dobri volji ni sledu, o očarljivosti in zabavnosti prav tako ne. Zakaj se kaže drugim ljudem drugače kot ženski, s katero živi?

Kdo bi verjel, da je to isti človek! Doma je mrk in nenehno slabe volje. Redko spregovori kakšno besedico, in še takrat sitnari ali graja, kar mu ni všeč. Nič ga ne zanima, razen televizijskega sporeda in steklenice piva v hladilniku. V družbi pa je povsem drugačen. Izžareva dobro voljo in z duhovitim govorjenjem zabava vse okrog sebe. Očarljiv je in pozoren — predvsem do drugih žensk. Ko bi bil kdaj pa kdaj tudi doma tak, si želi njegova življenjska družica, ki dan za dnem gleda le njegovo senčno podobo. Mogoče me nima več rad, pa je zaradi tega tako zlovoljen, začne razmišljati ona in si ne zna pomagati iz stiske.

Psihologi takole tolažijo ženske, katerih moške so doma sitni, v družbi pa razigrani: ta dvoličnost resda ni prijetna in jo je težko prenašati, kaže pa na neko mero globokega razumevanja, ki se je razvilo med partnerjema. Takšne zaupljivosti in tesne povezanosti v začetku zveze ni, rodi se šele po daljšem obdobju skupnega življenja. Do ženske, s katero živi in ki ji zaupa, se moški vede drugače kot do družbe, v kateri je negotov in se mu zdi, da bi se moral šele uveljavljati.

V družbi človeka, ki mu zaupamo in ob katerem nam je prijetno, se želimo sprostiti. Želimo si, da bi nas partner ljubil zaradi nas samih in ne zato, ker si prizadevamo biti kar se da očarljivi in zabavni. Pokažemo torej svojo neolepšano podobo in čakamo, kaj bo.

Moški, ki je doma slabe volje, v družbi pa razigran, nemara igra duhovitega in prijetnega človeka, ker ne more živeti brez nenehne hvale. Ljubeč potrditev v družbi, v kateri se giblje. Njegova samozavest ni tako razvita, da bi tvegal in se tudi drugim ljudem pokazal takšnega, kakršen se kaže doma. Žena mu bo pomagala, če mu bo postopoma in počasi krepila samozavest. Sprostil se bo, kasneje bo tudi doma dobre in v družbi slabe volje, kakor se bo pač počutil. Najbolj napak ravnamo, če človeku z dvema obrazoma očitamo dvoličnost. To ne bo zaleгло, položaj se bo kvečjemu poslabšal.

Mogoče je tudi, da potrebuje mož nenehno spodbudo, družbo in življenje okrog sebe, medtem ko je žena zadovoljna, če je lahko kdaj pa kdaj tudi v miru doma. On potrebuje spremembo, v pogovoru z novimi ljudmi se mu rojevajo nove zamisli in duhovitosti, doma pa zaspri in počiva v nekakšno omrtvičenost. Takšen moški je ekstrovertirana osebnost. Vse njegovo življenje je obrnjeno navzven. Mirna samota in dvojje je strup za njegovo osebnost. Če se bo prisiljen dolgočasiti v družbi svoje najdražje, bo lepega dne pobral svoje stvari in odšel, ker ne bo zdržal.

Kako naj živila zakonca, od katerih je eden družaben in razigran, drugemu pa več pomenita mir in domačnost? Če se mirni partner ne utegne, ne more ali noče prilagoditi nemirnemu, potem naj nemirni in družabni (lahko je to mož ali žena) pač sam zahaja v družbo, kajti še vedno je boljše, da gre, se sprosti in razvedri ter vrne domov dobre volje, kot da bi sedel doma, prisilno in utrujen, in imel občutek, da mu življenje mineva za zapečkom, v neznosnem dolgočasiu.

Kaj pomaga ženi, če je mož vedno doma, a siten in zlovoljen? Od njegove družbe ne bo imela ničesar. Lahko pa se vpraša, kdaj se je začelo odlujevanje v njunih odnosih. Da ni nemara tudi sama kriva? Kako je bilo v začetku skupnega življenja? Mar ni bil on takrat tudi doma ves sijoč, nasmejan in vreden? Mogoče je bila takrat tudi ona bolj vesela in prijetna, kot je sedaj?

Debeluhi so srečni ljudje

Dr. Reubin Andres, profesor na univerzi John Hopkins in direktor Nacionalnega inštituta za staranje v Washingtonu, napoveduje, da bomo kmalu spremenili svoje nazore glede debelosti, če bomo hoteli ostati pri dobrem zdravju. Pravi, da se bo teža, ki jo imamo za zaželeno, zvišala za šest, sedem kilogramov.

Radi mislimo, da suhi ljudje živijo dlje od debelih; o tem smo lahko brali v nešteto knjigah, kjer se avtorji zavzemajo za zdravno prehrano in z njo povezano vitkost; nič

Američanov, ki jih je imelo v evidenci Društvo proti raku, medtem ko je podatke o nadaljnjih petih milijonih prispevala mreža zavarovalnic.

„Prebivalstvo je bilo izredno raznoliko, zato je toliko pomembnejše to, da vsi rezultati raziskav kažejo v isto smer — da smo podcenjevali vpliv telesne teže, kadar smo omenjali dolgo življenje. Človek, ki bi rad živel čim dlje, se ne sme zgledovati po tabelah o dovoljeni telesni teži, zlasti si ne sme želeli, da bi dosegel idealno težo, kakršno zapovedujejo estetska pravila,“ svari dr. Andres.

Največja presenečenja iz Andresovih ugotovitev so:

V nekem chikaškem javnem podjetju je pri delavcih srednjih let ugotovil, da so najdlje živeli moški, ki so tehtali 25 do 32 odstotkov več od zaželene teže.

Minimalna umrljivost je bila pri 70-ih Kalifornijcih, ki so tehtali od 10 do 20 odstotkov več, kot bi po veljavnih predpisih smeli. Najmanjša umrljivost je bila med pristaniškimi delavci v San Franciscu med skupino, ki je imela 30 odstotkov čezmerne telesne teže.

Znamenita framinghamska študija, ki se je vlekla skozi dolga leta, je prinesla podobne rezultate: odkrila je, da ljudje iz podobnih starostnih skupin živijo najdlje, če so prej debeli kakor suhi. Med ženskami v istem mestu so največjo starost dočakale ženske s srednjo težo, ki bi po prej veljavnih merilih štejele za debele, najpogostejše pa so umirale izredno koščene in izredno debele ženske.

Dr. Andres si dolgost življenja pri ljudeh s povišano telesno težo razlaga z dvema razlogoma: težki ljudje lažje prenesejo kemo-terapijo pri raku; zalitost jim pomaga v boju z boleznimi, ki bi suhe že izčrpale.

Ameriški zdravniki in dietiki so zadnjih dvajset let uporabljali tabele, ki jih je sestavila metropolitanska zavarovalnica na podlagi podatkov o teži in dolgotrajnosti življenja, ki so jih ji sporočale druge ameriške zavarovalnice. Tako se od leta 1959, ko je tabela nastala, ni nič premikalo, zdaj pa prav ta zavarovalnica pripravlja nove tabele, ki se bodo prav tako opirale na izkušnje zava-

POSKUSITE

■ Včasih se vam sesiri testo, ki ste ga pripravili iz moke, jajc in masla. Testo oziroma krema bo spet gladka, če boste dali posodo z njo v drugo posodo, ki ste jo napolnili z vrelo vodo. Mešajte toliko časa, da postane masa gladka.

■ Če nimate testenin za juho, storite takole: nstrgajte surov krompir in ga hitro prepražite na vrelem olju ali masti, potem pa ga zakuhaite v juho. Od zlatorumenega krompirja bo tudi juha dobila lepo barvo.

■ Zmleto meso bo okusnejše in izdatnejše, če mu boste dodali nekaj žlic ovsenih kosmičev.

drugačnih misli doslej niso bili tudi zdravniki. Dr. Andres pa je veljavna pravila obrnil na glavo. Prepričan je, da suhi živijo nevarneje od debelih.

Dr. Andres se poklicno ukvarja z debelostjo in s staranjem. Temeljito je preučil več kakor 40 razprav, ki so se vrtele okrog telesne teže in dolgotrajnosti življenja, v njih pa je bilo zajetih nič manj kakor 6 milijonov ljudi. Študije so izvirale na primer iz Helsinkov, kjer so pregledovali policiste in spremljali njihovo zdravje in sploh življenjske poti, pa iz Italije, kjer so preiskovali vaščane iz oddaljenih krajev, številne in podrobne so bile iz ZDA, kjer so „zasledovali“ 750.000

Če bo ona vedrejša in bolj vesela, se bo tudi on nalezel njenega razpoloženja in stanje se bo zboljšalo.

Nekatere ženske so sicer ponosne na moškega, ki ugaja drugim ženskam in ki se v družbi kaže za najbolj zabavne plati, hkrati pa so tudi ljubosumne in bi mu rade preprečile, da bi se preveč oddaljil od njih. Ljubosumje je pogosto neosnovano.

Nenehna slaba volja pa seveda lahko tudi pomeni, da z zvezo nekaj ni v redu. Mogoče sta se partnerja oddaljila drug drugemu, mogoče si nimata več veliko povedati. Potem se on (ali ona) pač umakne vase in kaže navzven svoj sitni obraz.

Takšna sitnost je lahko začetek konca, lahko pa le opozorilo: nekaj je narobe, nekaj je treba spremeniti. Če vemo, da ni krivo pomanjkanje samozavesti in da je partner doma siten, drugod pa prijeten iz kakega drugega razloga, se poskušamo z njim pogovoriti. Sprva seveda ne bo šlo, takšni pogovori so zahtevni in težko jih je začeti. Pa vendarle poskušamo zvedeti, ali bi partner samo želel pogostejše iti med ljudi ali pa njegova slaba volja kaže na resno krizo v skupnem življenju.

Proti dolgotrajni slabi volji začnemo ukrepati čimprej, kajti vsak čemer, siten dan poglobi vrzel med nekoč složnima, srečnima in nasmejanima partnerjema.

rovalnic. Sodijo, da bo v novih tabelah zaželena telesna teža zlezla za kakih 7 kilogramov navzgor. Dr. Andres pa pravi, da bi moral biti popravek še malo odločnejši, za 10 do 20 odstotkov telesne teže. Za posameznika ni mogoče določiti splošno veljavne telesne teže, pa tudi skrajnosti pri vitkosti oziroma rejenosti so za zdravje nevarne. „Vprašanje je zdaj, koliko naj bi kdo tehtal, da bi čim bolje živel?“ se sprašuje dr. Andres. „Večinoma gledamo na postavbo z estetskimi očmi, preprosto zaradi tega, ker nam debeluhi na pogled ne ugajajo. Toda nikjer ni rečeno, da bi zaradi tega, ker smo prijetni za oči, tudi dolgo živeli.“

Dr. Andresu pritrjuje še en raziskovalec. Dr. Ancil Keys, profesor fiziologije na univerzi v Minnesoti, je zasledoval statistične podatke o več kakor 12.000 ljudeh iz ZDA, Japonske in Evrope; zajemajo pa dve desetletji. Ugotovil je, da debelost, če ni povezana z zvišanim krvnim pritiskom, za zdravje sploh ni nevarna.

Dr. David Levitsky, profesor psihologije in strokovnjak za prehrano na cornellski univerzi, ima podobno mnenje: nemara polovica ljudi, ki so preveč debeli, ne občuti slabih posledic, polovica jih pa. „Ne trdim, da je vse lepo in prav, če je nekdo debel. Kdor je debel, mora biti pozoren na nekatera obolenja, ki so za debeluhe nevarnejša. Če pa teh obolenj ni,“ je dodal, „si človek ne bo podaljšal življenje, če bo na silo shujšal.“

Vsaka goba ima svoje drevo

Če ste gobarji, v teh dneh najbrž pridno hodite v gozd in nabirate dobrote, ki jih ponuja narava. Pa veste, kje boste lahko vrsto gob najbolj zagotovo našli?

To, da določene vrste gob rastejo okoli določenih dreves, sploh ni naključje, saj so gobe izredno pomembne za rast dreves. Pa tudi dreve ima velik vpliv na rast gob. Kajti gobe s svojim podgobjem vplivajo na rast korenin, da postanejo le-te debelejšje in je življenjska doba dreves daljša. Zato pa drevje hrani gobe, na primer, s sladkorji, ki jih tvori s fotosintezo.

Ker imajo različna drevesa različno sestavo hranilnih snovi, ki ugodno vplivajo na rast gob, najdemo pod določenimi drevesi samo določene vrste gob. In to si seveda velja zapomniti. Tako, na primer, lahko jurčka iščete ob jelki, macesnu, smreki, boru, brezi, gabru, kostanju, leski, bukvli, platani, jesenu, topolu in hrastu. Lisičke v bližini jelke, bora, kostanja, gabra smreke, bukke in hrasta.

Posebno pozorni pa bodite, da užitnih gob ne zamenjate z mušnico, posebno z zeleno mušnico, ki je smrtno nevarna in smo o njej že pisali, saj se je že letos zastrupilo z njo veliko gobarjev. Zelena mušnica najraje raste blizu smreke, bukke, hrasta in bora. Rdeča mušnica pa v bližini jelke, macesna, breze, bukke, bora, hrasta in smreke.

„Prosila sem jih in jih rotala, naj ne delajo kaj takega. Potem se je le pojavil Darko, ki je menil, da pač stalno sliši kaj o Strnovem fantu, največ iz Kaple in iz prejšnje dobe. Zagrizen hitlerjanec da je, je trdil Jetrač. Jaz sem ga vsekala: Prav ti boš o hitlerjancih govoril! Ali sploh veš, zakaj si partizan? Ker se ruske krogle bojiš! In ker si kot Zajnar, da bi ljudje ustraševal, se za babami gulil in ...“

Matevž še ni videl kdaj bratranke tako razgrete v sveti jezi.

„Darku sem dejala, da se pritožim sama pri Matjažu, če samo eno obdobje žive še čujem proti Strnovim. Kaki divjaki hočejo tu okoli nas poštene Slovence strašiti in ubijati!“

Matevžu je naročila, naj z Darkom preverita, od kod prihaja ta nevarnost.

Vojdova Majda je najbolj nazorno opisala Strnovega fanta, kajti on je hodil z njenim bratom v tržansko šolo:

„Nadučitelj orogrudenlajter ga je že hvalil. Zaradi učenja, saj je bil najboljši v razredu. Zaradi politike in slovenstva pa ga je preziral. Hajot so bili vsi, tudi moj brat. Vodje so drugi Kapelčani, otroci starih nacistov. Strnov tudi ni na glavo padel, pa je dobil sam nekeje uniformo na višjem mestu. Črne hlače je kar civil nosil. Saj ni imel drugih. Fantje so se postavljali s takimi dokolenkami. Potem je Strnov na lastno pest hodil nekaj tednov eksercirat z meddolskimi sošolci od prej. Kapelški hajotfirerji so ga prijeli. Smešno, ker je na svojo pest delal ilegalno hajot-dinst. Že nekdaš so se fantje v meddolski šoli vselej igrali vojake, zdaj Abesince in Lahe, zdaj Japonce in Kitajce, kakor so pač čuli od odraslih, da je vojna kje na svetu. Strnov je igral vodilno vlogo. Tudi pri ministriranju, pa znanju. Nič takega. Zdaj pa se hočejo nekateri meddolski sošolci pritoževati, kakšen hajotfirer je bil Strnov. V ozadju je zavist kmečkega vampa napram beraču, ki študira. Če ne bi bilo

Hitlerja, bi ga župnik dal v šolo in bi študiral za duhovnika. To so marsikateri pozabili! Zdaj pa so taki kapelški nemogočnejši v partizanih, da me osmeši! Kaj bo Jetrač, ko je vseskozi nemčuril, nerodno pasel kako živino na kmetih, lastovičja gnezda streljal s fračo in počenjal druge reči, ki niso za med ljudi. Pa Vrančev smrčin, ko ga je kdaj Strnov še slovensko brati učil, ker je prišel kot trdi Nemec iz Kaple na meddolsko šolo? Pa Breclj? To je samo otročevje! Pa se nosijo in načrtujejo akcije. Tako ne bo šlo naprej. Za vse poštene sodelavce OF bo to sramota, za prave borce pa fiasko!“

Matevž osebno je na Strnovega še veliko več držal. Saj mu je kdaj že v materinem imenu pisal na naslov Jože Nedelja. Od lanske jeseni pa je znosil nekaj pošte in jo oddal v Celovcu ali Beljaku, pa tudi na Kranjskem, kakor mu je bilo naročeno.

Odsihmal je bil red na terenu. Matevž pa je rasel na ugledu. „Privatnike“ so poslali v četo ali v Solčavo.

Kočarjevi Marjeti se je nenadoma približala ura. Predporodni krči so jo vrgli na posteljo. Trajalo je nekaj časa, preden je doklicala edinega človeka pri hiši, mlajšega bratca, ter jecljala v močnem samopremagovanju, naj zleti po sosedo.

Mati je že davi šla v Kaplo in, začuda, še na pozno popoldne je ni bilo nazaj. Spodaj v dolini so priredili miting in dve četi sta za dalj časa zaprli grapo, da ni mogel nihče gor ne dol po njej. Kočarjeva mama je, ko se je vračala domov, tako morala več kot pol dneva sedeti pri dolinskem kmetu.

Mohorček je letel k sosedu skozi gozd. Tam ga je zaustavil policijski stražar. Mohorček je zavrtel svoje sporočilo. Uniformiranec pa ga je grdo gledal. Šele čez čas, ko je zagledal pred hišo domačega človeka, je začel kli-

cati:

„Pridite, pridite pomagat, Marjeta bo nekaj majhnega dobila!“

Policijski stražar je suval fantalina v rebra in ga ni maral spustiti naprej. Domači so omehčali vodjo patrolje in drugi policist je odkorakal, kot da ima vso zimo časa za tistih nekaj metrov, da dopove mrkemu oboroženemu dedcu, za kaj gre.

Med tem pa je k Marjetki prišel Matevž. Na srečo je imel s sabo dva tovariša. Takoj je spoznal, kaj je. Zdaj je bilo treba hitro ukrepati. Eden je teklo po sosedo, drugega je poslal Matevž k Marjanci dol h Kapli po babico in morda še zdravnika zraven.

Z Mohorkom pa je prihajala policijska patrolja. Ko je zagledal domačo hišo, je začel bratec na vso moč klicati: „Marjeta, že pridemo! Marjeta, pomoč že pride!“

Matevž se je z zadnji trenutke umaknil na varno.

Soseda je nagnala policiste iz sobe:

„To pa res ni za ljudi z orožjem, za božjo voljo!“

Zdravnik se je pustil z babico Marijo zapeljati daleč v Meddolje. Kurir je spotoma vse srečno uredil in sporočil četama v grapi, kaj je nujnega. Neki domač partizan je točno povedal, kje bo dobil voznika z zimsko vprego in kako bo lažje sprejemljivo tudi za zdravnika.

V bližini je bila partizanska četa, pripravljena, da štiti mlado mater in novorojenčka, partizanskega otroka. Še bliže hiši pa je bila policijska patrolja, ki je hotela štiti kapelškega zdravnika proti banditom, ki baje hočejo vse od kraja pobiti.

Ko je bil doktor s pomočjo babice Marije gotov, je stopil iz Kočarjeve hiše s prav mešanim občutkom. Iz polsvita bližnje ute se rezko oglaš:

(Dalje prihodnjik)

Iz zgodovine slovenske planinske organizacije na Koroškem

(Nadaljevanje iz zadnje številke)

Sedanje SPD CELOVEC je naslednik takratne „Ziljske oz. Koroške podružnice“. Med vojnama na Koroškem ni bilo organiziranega slovenskega planinstva. SPD CELOVEC je imelo svoj ustanovni občni zbor 11. jan. 1953. Poprej so bili slovenski planinci na Koroškem organizirani v SSZ (Slovenski športni zvezi). SSZ oz. SLOVENSKA FIZIKULturna ZVEZA je bila ustanovljena l. 1947; takrat je obstojal v njej že planinski odsek.

Predsednik na novo ustanovljenega SPD je postal Urbajs Lubo. Bil je že od rane mladosti navdušen planinec. Čeprav je bil doma na kmetih, je vedno našel priložnost za naskok kake gore. Konec druge svetovne vojne bi bil moral še v nemško vojsko. Toda skupaj s sošolcem se je znal spretno izmikati in skrivati. Obadva sta v tem razburkanem času do konca vojne prekorčila mnogo gora v Visokih Turah. Lubo Urbajs je bil takrat po vojni gonilna sila planincev in je to tudi še danes. Da je centralna oseba v SPD, dokazuje že dejstvo, da je že od ustanovitve naprej predsednik društva. Poleg tega opravlja še tajniške posle in knjigovodstvo. Upravo in sedež planinskega društva ima kar na svojem delovnem mestu — v uredništvu Slovenskega vestnika. Kot urednik Slovenskega vestnika skrbi tudi za publicistično dejavnost SPD. Zato ni čudno, če zasledite skoraj vsak teden kakšen daljši članek ali objavo planincev v SV. Planinci ga včasih za šalo imenujemo kar „Planinski vestnik“.

Kar po ustanovitvi društva so si planinci zastavili cilj: zgraditi lastno postojanko. Ta cilj je bil uresničen leta 1968 in 1. junija 1969 so slovesno otvorili „KOČO NAD ARIHOVO PEČJO“ na BLEŠČEČI. Zemljišče so vzeli v zakup od gostilničarja-kmeta s Kopanj. Na Bleščeči je stala nekoč gorska kmetija. Planinsko postojanko so izgradili na temeljih starega porušenege skednja. Z gradnjo so pričeli že 1963. Toda zgodilo se je to, kar se je zgodilo že mnogim prej: nemške oblasti so ovirale gradnjo. Čeprav so planinci končno dobili gradbeno dovoljenje občine Ledince l. 1967, bi morali po izjavi občinskih uradnikov dobiti še dovoljenje od „Landesfinanzdirektion“. Nazadnje pa se je izkazalo, da tako dovoljenje sploh ni potrebno in da so določeni ljudje nameravali samo ovirati gradnjo koče. Ta pa je morala biti končana še jeseni 1968, sicer bi zemljišče zopet zapadlo posestniku. Da so z gradnjo kljub tem težavam pravočasno bili gotovi, je predvsem zasluga gorenjskih planincev, ki so prišli pomagat. Delo ni bilo lahko: ves pomagat — deske, tramove, eternit itd. — so morali na lastnih ramah znositi pol ure daleč navkreber na planino, ker je bila pot tako pokvarjena in zaraščena, da s traktorjem niso mogli tako daleč voziti. Organizator takratnih delovnih akcij je bil Franjo Klotnik, predsednik koordinacijskega odbora gorenjskih planincev. Njegova zasluga je tudi, da niso zgradili le majhno planinsko zavetišče, temveč pravi planinski dom za naše planince.

DEJAVNOST SPD

Otvoritev nove koče naj bi bila novembra 1968, zapadlo pa je toliko snega, da so otvoritev prestavili na 1. junij 1969.

S tem pa delo na koči še ni bilo končano. Vedno je treba kaj popra-

viti ali izboljšati. Koča mora biti ob nedeljah in praznikih odprta, zato so določili dežurnike, ki prihajajo na kočo ob sobotah popoldne ter jo zopet zaprejo v nedeljo popoldne. Poleti je treba pripravljati drva. Skrbeti je treba za osvetljavo. „Koča nad Arihovo pečjo“ je edina koča v Karavankah, ki je tudi pozimi redno odprta. Jeseni 1978 nam je namreč gospod Guttenbrunner, edini nemški član društva, oskrbel pri deželni vladi meteorološke naprave za merjenje padavin. Naša

„Spominski pohod na Arihovo peč“ v spomin na padle partizane, ki so imeli svoj bunker pod Arihovo pečjo. Nek lovec jih je izdal Nemcem. Pohod prirejamo vsako leto v februarju. Skupaj s pohodom prirejamo tudi tekmo v smučarskem teku. Prvega pohoda se je udeležilo 100 ljudi, drugega nad 300, letos pa jih je bilo ca. 500. Tudi prvega pohoda „Po poteh Domnove čete“ na Komlju se je udeležilo nad 50 ljudi. Take pohode planinsko društvo soorganizira s prosvetnimi društvi in

IGRA NARAVE

Kako se imenuje gora nad jezersko gladino ob kateri se pasejo krave? Tu ne gre za fotomontažo, temveč za pristno fotografijo posneta pred nekaj dnevi.

koča je edina meteorološka postaja v Karavankah. Dežurniki morajo ob vsakem vremenu tudi pozimi vsaj enkrat tedensko na kočo, da izmerijo vremenske podatke. Te podatke društvo mesečno pošilja meteorološkemu oddelku v deželni vladi.

Poleg tega ima SPD seveda še druge pomembne naloge. Na prvem mestu je organiziranje izletov. Znano je, da posebno ljudje, ki nimajo napornega telesnega dela, potrebujejo neko rekreacijsko dejavnost, pa tudi delavci se radi ob nedeljah nekoliko sprostijo. Pretežna večina teh ljudi se ukvarja s kako športno dejavnostjo, npr. s smučanjem ali plavanjem, pa tudi s planinstvom. Tu razlikujemo ljudi, ki gojijo planinstvo v športnem ali pa v družabnostnem smislu. Predvsem zadnje pride v poštev pri naši organizaciji. Društvo vabi na izlete, člani (pa tudi nečlani) se jih pa udeležujejo. Zelo priljubljeni so izleti v naših domačih gorah — v Gurah in Karavankah. Ob ugodnem vremenu se jih udeležuje mnogo ljudi. Na teh izletih ljudje spoznavajo svojo domovino, zveže za pristna slovenska imena krajev in planin ter za zgodovino le-teh. Starejši in izkušeni planinci vedo mnogo povedati (tudi iz osebnih doživetij); mnogo se kramlja o tem in onem, zato so taki izleti zelo prijetni. Kadar vabi društvo na kako zahtevnejšo turo, ki traja ponavadi dva dni, je število udeležencev malo manjše. Pač pa se udeležujejo teh izletov takoimenovani „ta pravi planinci“, ki so ogrodge društva.

Večja je udeležba na naših tradicionalnih spominskih pohodih. Letos smo organizirali naš tretji

res. Že prej sem povedal, da je planinska koča vsako nedeljo odprta tudi pozimi; do nje vodi dobra gaz in iz Kopanj jo dosežete v pičli uri. Razen tega se planinci pozimi radi smučajo. Ne samo na smučiščih, temveč tudi v nedotaknjeni naravi, tam, kjer še nihče ni oskrnil snežne površine. Za tako smučanje ima društvo na razpolago pse, to so koze, ki se nataknejo na smuči, da ne drsijo in je z njimi možna hoja navkreber.

Nekateri člani našega društva so navdušeni fotografi. Z dia-predavanji prikazujejo lepote naših gora tudi tistim, katerim le-te niso dostopne.

Pomembna dejavnost je tudi markiranje. Najbolj aktiven je bil na tem področju naš bivši podpredsednik Jožef Miklavčič, ki je lansko leto umrl star 81 let. Še kot 75-letnik je markiral poti in steze v pogorju Jepe ter pritrldil jekleno žico pod Arihovo pečjo. Bil je zelo razjarjen nad grofom Liechtensteinom in njegovimi gozdarji, ki so odstranili vse slovenske napise in kažipote, ki jih je namestil v gmajni. Ostala je le še barvna markacija na skalah in deblih. Naj omenim še pionirsko delo Franca Kropivnika iz Sel. Popravljal in markiral je staro stezo na Tolsto Košuto. Te poti dejansko skoraj nihče ni več poznal in je bilo treba mnogo popravljati. V strmeh skalnatem pobočju je moral v skali izklesati stopinje ter prehod zavarovati z močnimi klini in jekleno žico.

To je bil kratek in splošen oris dejavnosti SPD. Marsikateri se bo vprašal, zakaj naj bi bila ta organizacija tako pomembna. Treba je torej opozoriti na dejstvo, da so se planinci organizirali na Koroškem že najmanj pet let pred prvo kulturno-prosvetno organizacijo (Ziljska podružnica, ustan. 1900!). SPD je bilo na Slovenskem sploh prva organizirana sila, ki se je neposredno postavila po robu germanizaciji. Dobro je tudi vedeti, da je v nekdanji podružnici SPD bila včlanjena skoraj vsa slovenska inteligenca (najbolj znana sta morda F. Grafenauer in dr. Petek, prof. Sker, poleg tega mnogo duhovnikov idr.)! Tudi danes je še tako. SPD CELOVEC ima sedaj nad 400 članov. Pomembno je, da pristopajo društvu vedno novi člani, posebno iz vrst mladine. Zato ni čudno, da smo 1978 ustanovili Mladinski odsek SPD, ki je zelo aktiven. Mladina se vključuje v društveno delo in tako postaja vedno bolj samostojna; upamo, da bo v prihodnosti ravno tako uspešna, kot je vodstvo SPD danes.

Igor Schellander

Naša knjiga

Knjigarna NAŠA KNJIGA v Celovcu, Pavličeva 5-7, ima poleg knjig tudi veliko izbiro zemljevidov oziroma planinskih kart NEMŠKE:

Kompaß Wanderkarte 1:50.000

Millstätter See — Nockgebiet

Wörther-Faaker-Ossiacher See

Gailtaler Alpen, Südl. Kreuzeckgruppe

Freytag & Berndt Wanderkarte 1:50.000

Bad Kleinkirchheim, Nockberge

Klopeiner See, Rosental, Klagenfurt

Kärntner Seen, Villach, Klagenfurt

Faaker See, Villach, Unterer Gailtal

Freytag & Berndt Autokarte 1:600.000 Österreich

Freytag & Berndt Autokarte 1:650.000 Italien

Freytag & Berndt Straßenkarte 1:300.000 Österreich

Freytag & Berndt Wanderkarte 1:100.000

Julische Alpen

Bad Gleichenberg und Riegersburg

SLOVENSKE:

Planinska karta 1:20.000 Julijske Alpe — Triglav

Planinske karte 1:50.000

Kamniške in Savinjske Alpe

Julijske Alpe, zahodni del

Julijske Alpe, vzhodni del

Karavanke (najnovejša)

Planinska karta 1:40.000 Škofjeloško pogorje in sosesčina

Avtokarta Slovenije 1:350.000

Avtokarta Jugoslavije 1:600.000

AVSTRIJA 1

PETEK, 31. 7.: 9.00 Poročila

— 9.05 Za predšolske otroke

— 9.30 Instrukcija v latinščini

ni — 10.00 Instrukcija v angleščini — 10.30

Moja briljantna kariera — 12.10 Risanka —

12.20 Klub seniorjev — 13.00 Redakcija —

15.00 Ppopolnoma zmešan svet — 16.05 Bil

sem prost, bil sem srečen — 17.00 Za pred-

šolske otroke — 17.30 Tom Sawyerove in

Huckleberry Finnove pustolovščine — 17.55

Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum

— 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00

Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 22.10

Reklama in šport — 22.20 Nočni studio — 23.20

Poročila.

SOBOTA, 1. 8.: 9.00 Poročila — 9.05 In-

strukcija v latinščini — 9.35 Francoščina —

10.05 Italiano in rosso e blu — 10.35 Kati-

nigove melodije — 11.25 Socialni iziziv: te-

lesno in duševno prizadeti — 12.30 Eggen-

bergerjev glasbeni koledar — 13.00 Re-

dakcija — 15.35 Velika pustolovščina z

balonom — 17.00 Gradbišče — 17.30 Stari

hlapen — 17.55 Otrokom za lahko noč —

18.00 Dva krat sedem — 18.25 Mednarodni

variete — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne

Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport —

20.15 Igra z zvezdami — 21.50 šport — 22.10

Zabava v ameriški TV — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 2. 8.: 11.00 Ura tiska — 15.20

Prišel je kot tujec — 16.50 Pinocchio — 17.15

Po sledeh Odiseja — 17.40 Klub seniorjev

— 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Srečanje

med živaljo in človekom — 19.00 Slike iz

Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport —

20.15 Človek, ki hoče izboljšati svet — 22.40

Glas mohamedancev — 22.45 Poročila.

PONEDELJEK, 3. 8.: 9.00 Poročila — 9.05

Za predšolske otroke — 9.30 Prosim k mizi

— 10.00 Instrukcija v angleščini — 10.30

Velika pustolovščina z balonom — 11.55

Hans in Lene — 12.15 Grede s kamero —

13.00 Redakcija — 15.00 Namera nekega

klovna — 15.45 That's TV — 16.15 Jacques

Offenbach — 17.00 Za predšolske otroke —

17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahko noč

— 18.00 Svet živali — 18.25 Pregled spore-

da — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije —

19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport

— 21.05 Lisice — 21.55 šport — 22.25 Po-

ročila.

TOREK, 4. 8.: 9.00 Poročila — 9.05 Za

predšolske otroke — 9.30 Instrukcija v la-

tinščini — 10.00 Instrukcija v angleščini —

10.30 Prišel je kot tujec — 11.55 Hans in

Lene — 12.15 Vse življenje je kemija —

13.0 Redakcija — 15.00 Komedija o novo

poročenem paru — 16.50 Risanka — 17.00

Za predšolske otroke — 17.25 Oddaja z

miško — 17.55 Otrokom za lahko noč —

18.00 Pustolovske zgodbe — 18.25 Pregled

sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Av-

strije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prizma

— 21.00 Deklica iz predmestja — 23.10 Po-

ročila.

SREDA, 5. 8.: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja

z miško — 9.35 Instrukcija v latinščini —

10.35 Lovci s Falla — 12.00 Ob jazbinji —

12.15 Prizma — 13.00 Redakcija — 15.00

Življenjska ura iz Alp — 16.00 Možje

brez živcev — 16.10 Jacques Offenbach —

17.00 Lutkarski oder — 17.30 Viki in močni

možje — 17.55 Otrokom za lahko noč —

18.00 Popi — 18.25 Pregled sporeda —

18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30

Čas v sliki — 20.15 African queen — 21.55

Poročila.

ČETRTEK, 6. 8.: 9.00 Poročila — 9.05 Za

predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje

— 10.00 Instrukcija v angleščini — 10.30

African Queen — 12.15 Waltoni — 13.00 Re-

dakcija — 15.00 Od nas za vas — 16.30

Piži od blizu — 17.00 Za predšolske otko-

re — 17.30 Marco — 17.55 Otrokom za lahko

noč — 18.00 TV kuhinja — 18.25 Pregled

sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije

— 19.30 Čas v sliki — 20.15 Potek kolizije —

21.35 Pustolovščina — 22.20 šport — 23.10

Poročila.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 31. 7.: 17.30 Poročila

— 17.35 Godba brez not: Co-

dona, 1. del — 18.05 Obzor-

nik — 18.15 Marx in Engels - Postaje nju-

negova življenja — 20.00 Ustvarjanje Titove

Jugoslavije, zadnji del — 21.05 V zname-

nju — 21.20 Nočni kino: Na vrat na nos.

SOBOTA, 1. 8.: 16.10 Poročila — 16.15 Skok

v preteklost, angl. mladinski film — 17.25

PJ v nogometu — 19.10 Zlata ptica — 20.00

Bitka za Britanijo, angl. film — 22.10 Naš

kraj je lep — 23.00 Kažipot — 23.20 Poročila.

NEDELJA, 2. 8.: 9.10 Poročila — 11.30 Na-

rodna glasba: Srečanje koroških vižarjev —

15.45 Življenje v očetom, amer. film — 17.45

Split: Jugoslovansko prvenstvo v plavanju,

prenos — 20.00 Bilo je, pa je minilo — Na-

še zgodbe — 22.20 športni pregled.

PONEDELJEK, 3. 8.: 17.35 Poročila — 18.45

Pop glasba: Šarlo Akrobata — 20.00 M.

Kmecl: Friderik z Veroniko predstava MGL

— 22.10 V znamenju.

TOREK, 4. 8.: 18.00 Poročila — 18.45 Mosta-

vi - Hidak — 20.00 Odprto za ustvarjalnost

— 20.50 Colette: Claudine — 22.10 V zname-

nju — 22.35 Igra Radijski pihalni kvintet.

SREDA, 5. 8.: 17.45 Poročila — 18.45 Naši

predstavniki — 20.00 Marjana moje mla-

dosti — 21.45 Miniature: Dunajski bider-

majer — 22.10 V znamenju.

ČETRTEK, 6. 8.: 18.00 Poročila — 18.05 Div-

Borba za energijo

S stopnjevano gradnjo hidroelektrarn v naši državi, ki ima najidealnejše pogoje za to, saj imamo celo vrsto primernih rek, bi si prištedili ogromno uvožene nafte. Z gradnjo hidroelektrarn bi vsaj delno izravnali tudi izgubo Zwentendorfa (atomska centrala). Pri nas na Koroškem je v projektu izgradnja petih elektrarn na Dravi med Beljakom in — — — Ravno tako se projektanti ubadajo z načrti, da bi na Zilji v Leški dolini/Lesachtal zgradili vrsto elektrarn. Realizacija teh načrtov je nujno potrebna, če hočemo, da bomo držali korak z razvojem industrije itd. Če bi realizirali izgradnjo zgoraj omenjenih hidroelektrarn, bi si gotovo prištedili nekaj milijonov ton uvožene nafte, o kateri se govori, da je kmalu ne bo več. Koncerni, ki se bavijo s prekupčevanjem te dragocene tekočine to vedo in zato pridno dvigujejo cene. Samo z večjo proizvodnjo električnega toka je mogoče zavreti nenasitne zahteve po dražitve nafte. V drugih državah si pomagajo z atomsko energijo, kar pa v Avstriji ni mogoče, ker smo se v referendumu izrekli proti atomski elektrarni. Zato se raje držimo načela — bolje vrabec v roki, kot golob na strehi — in pospešeno gradimo hidrocentrale. Znano je, da je voda obnovljivo bogastvo, da gradnje hkrati služijo varstvu pred poplavi, to se pravi, da varuje človekovo okolje, itd.

Ker je električna energija tako potrebna, razumemo prizadevanja države, da se pod danimi pogoji ustvari čimveč električne energije.

Na Koroškem skrbijo za to Avstrijske dravske elektrarne (Österreichische Draukraftwerke). Lansko leto so dosegle do sedaj največjo proizvodnjo električnega toka, v primerjavi z letom 1979 kar za 20,4 odstotka več.

ADE končujejo sedaj zadnja dela na hidroelektrarni ob Aninem mostu, nadalje so uspešno končali sanacijo 200 metrske betonske pregrade Kölnbrein v dolini Malte (skozi špranje v betonski pregradi je pronicala voda), pred dnevi pa so začeli z betoniranjem hidroelek-

trarne pri Beljaku. V Voitsbergu pa ADE gradijo kalorično elektrarno.

Ko že pišemo o Avstrijskih dravskih elektrarnah se upravičeno vprašamo kaj so pravzaprav ADE. To je družba, ki jo sestavljajo: republika Avstrija (51 %), KELAG (43,8 %), Zvezna dežela Štajerska (4,5 %) in zvezna dežela Koroška (0,7 %). ADE, kakor smo že lahko ugotovili, ne proizvajajo električni tok samo z hidroelektrarnami marveč tudi s kaloričnimi elektrarnami. Razmerje med njimi v proizvodnji toka je 3:1 za hidroelektrarne.

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB

vabi na prvenstveno tekmo

V SOBOTO 1. AVGUSTA 1981

SAK - Dobrla vas ob 17.00 uri

SAK „pod 23“ — DOBRLA VAS „pod 23“ ob 15.00 uri
Igra bo na Koschatovem igrišču. Prisrčno vabljeni

Vesti izpod Košute

Ker je bila dostava pošte v občini Sele zelo počasna — občina Sele namreč nima svojega lastnega poštnege urada in prejema pošto iz Borovelj — so bili občani zelo nezadovoljni in so se pritožili pri odgovornih oblasteh. To je prišlo na ušesa tudi koroškemu deželne-

mu glavarju, ki se je na merodajnem mestu zavzel za to, da bo dostava pošte urejena tako, da bo le-ta še istega dne, ko pride v Borovelje, dostavljena v Sele in tam razdeljena. Deželni lgavar je v pismu selskemu županu Antonu Hribniku sporočil, da v Selah ni mogoče urediti poštnege urada, da pa bo dostava pošte urejena tako, da ne bo več vzrokov za pritožbe.

Požarna bramba v Selah-Borovnici je v soboto in nedeljo 18. in 19. julija vabila na veselico v šotoru. V soboto pa se je zgodilo nekaj nenavadnega: šotor, v katerem naj bi se odvijala veselica, je podrl vihar in ga potisnil kar nekaj metrov na stran. Dva gasilca, ki sta bila v šotoru sta bila poškodovana. Šotor, last Mihaela Oražaja iz Borovelj, so postavili domači gasilci. Škoda, ki je nastala pri šotoru znaša okrog 100.000 šilingov, kar je seveda velik udarec za lastnika šotora. Sreča v nesreči je bila, da ni bilo še več in težje poškodovanih. Kljub tej nezgodi so z veselico nadaljevali v sosednji gostilni.

160 minut priložnost gledati motoriste pri njihovih akrobacijah.

Zelo zanimiv bo tudi trening, ki ga mora obsolvirati vsak in ki se bo začel ob 9.30 uri in bo trajal do 12. ure. Prvih 36 dirkačev bo kvalificiranih za tekme. Vrstni red glavnega starta je odvisen prav od rezultatov tega treninga.

V okviru moto-crosa se bo tekmovalo tudi za karavanški pokal. Lansko leto je bil zmagovalec tega pokala Avstrijec Walter Leitgeb iz Gradca. Vroča borba za ta pokal bo tudi letos in tudi tokrat imajo Avstrijci najboljše izgleda za zmago.

Podelitev nagrad bo v gostilni Mutschulablick na Suhi.

Obisk te enkratne prireditve toplo priporočamo.

10 let letovanja koroških otrok na Jadranu

Avstrijsko-jugoslovansko združenje na Koroškem organizira že deset let letovanja koroških otrok na Jadran. Ta desetletnica je bila tudi povod za majhno svečanost, ki so jo priredili pred odhodom prve letošnje izmene na Veli Lošinj. Tega dogodka so se udeležili predsednik A-J društva inž. Willi Sereinig, jugoslovanski konzul v Celovcu Alfonz Naberžnik in deželni mladinski sekretar prof. Helmut Adlaßnig in želeli odhajajočim otrokom prijetno bivanje na sinjem Jadranu.

Zadnjih pet let pa A-J združenje organizira letovanje koroških otrok skupno z deželnim mladinskim se-

ketariatom pri uradu koroške deželne vlade. Obe ustanovi nudita otrokom od 8 do 16 let starosti poleg oddiha in iger tudi zdravstveno oskrbo itd. Posebno pa organizatorjem leži na srcu, da vzpostavijo prijateljske stike z jugoslovansko mladino, ki je tam na letovanju. Takšni stiki so zelo koristni, ker pomagajo ustvarjati takšno vzdušje, ki družijo ljudi pa čeprav govorijo drugo govorico. In prav to je zelo važno in potrebno, da pride do odkritega medsebojnega prijateljstva in razumevanja, kar je pri nas na Koroškem zaradi dejavnosti znanih elementov zelo oteženo.

Na Jadranu je do sedaj letovalo okrog 1500 koroških otrok. To sta poročala prof. Adlaßnig in deželni sekretar A-J društva Werner Pressl. V zvezi s počitniško akcijo na Jadranu sta še posebno poudarila širokogrudno podporo s strani deželne socialnega referenta deželne svetnika Rudolfa Galloba, ki je pokazal razumevanje in podprl to aktivnost.

Druga izmena počitniške akcije koroških otrok bo 11. avgusta. Predvidena pa je še tretja v Bački na otoku Krku. Naj še povemo, da se z oskrbo otrok bavijo izkušeni pedagogi, ki jih da na razpolago deželni mladinski sekretariat.

Likovna kolonija mladih „Vuzenica 81“

V času od 24. do 29. avgusta bo v Vuzenici tradicionalna Koroška likovna kolonija mladih, enajsta po vrsti.

Koroško likovno kolonijo „Vuzenica 81“ organizira spet osnovna šola Vuzenica v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu, Zvezo kulturnih organizacij Slovenije in Kulturno skupnostjo občine Radlje ob Dravi ter ob materialni pomoči Ljubljanske banke in tovarne Aero v Celju.

Mladi likovniki se bodo letos urili veščin grafike, seveda pa bo med bivanjem v Vuzenici ob Dravi tudi dovolj časa za izlete in kopanje. Tako bodo imeli priložnost nekaj lepega ustvariti in kot spomin prinesiti s seboj domov.

Posebej je treba omeniti, da se bo mladim likovnikom predstavil svetovno znani akademski slikar Božidar J a k a c.

Udeleženci kolonije naj bi bili stari vsaj 9 let. Navzgor ni omejitve, vendar običajno sprejemamo udeležence do 20. leta starosti. Prijave so možne do 3. avgusta 1981 pri SLOVENSKI PROSVETNI ZVEZI, Gasometergasse 10, Celovec, tel. 0 42 22 / 33 1 08 ali 32 5 94

PIREDITIV

SPD „Vrtča“ v Slovenjem Plajberku vabi na

KULTURNI VEČER

v soboto 1. avgusta 1981 ob 20. uri v gostilni Sereinigg v Podnu.

Nastopajo: tamburaški ansambel mešani kvintet sestri Cerlov

Prireditve bo dvojezična.

Galerija Hildebrand vabi na

OTVORITEV LIKOVNE RAZSTAVE

v petek 14. avgusta 1981 v Celovcu, Wiesbadener Strafe 3

Med številnimi razstavljalci bo zastopana tudi Zorka Weiss. Razstava bo odprta od 5. do 14. avgusta 1981; od ponedeljka do petka, od 17. do 20. ure in v soboto od 10. do 12. ure.

Slovenski atletski klub v Celovcu vabi na

SAK ples

v soboto 1. avgusta 1981 ob 20.30 uri pri Šoštarju v Globasnici.

Igra priljubljeni ansambel „Alpski sekstet“

Slovensko prosvetno društvo „Zila“ v Bistrici na Zilji vabi

● v nedeljo 2. avgusta 1981 na večer popevk — F. Nußböck in Sepp Kruliž oba z Dunaja ter Jožica in Danica Cerlov iz Slovenjega Plajberka

● v četrtek 6. avgusta 1981, predvajanje avstrijskega filma „Schwitzkasten“

Obe prireditvi bosta v kulturnem domu v Bistrici na Zilji.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 30. julija 1981

Za 100 dinarjev dobite	41.00 šil.
Za 100 dinarjev plačate	46.00 šil.
Za 100 lir dobite	1.38 šil.
Za 100 lir plačate	1.47 šil.
Za 100 mark dobite	644.00 šil.
Za 100 mark plačate	710.30 šil.

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA LETOVANJE OTROK NA MORJU

Viktringer Ring 26
(Vinko Kušej)

telefon (0 42 22) 72 5 65

Gasometergasse 10
(Milka Kokot)

telefon (0 42 22) 32 5 50

Spoštovani starši!

Vljudno Vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA MORJU V SAVUDRIJI možno samo še v 2. izmeni, od 20. avgusta do 3. septembra.

Koordinacijski odbor nudi:

Prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsake deset otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnišnico; prevoz v Savudrijo in nazaj. Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1400 šilingov; prevozni stroški: 400 šilingov.

Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Interesenti naj se čimprej javijo, ker je na razpolago samo še nekaj prostih mest.

Koordinacijski odbor nudi vse potrebne informacije za koriščenje podpore za letovanje s strani zavarovalnic.

ŠPORTNI VESTNIK

BERCHTESGADEN:
ULAGA ZMAGAL

Na veliki mednarodni tekmi na skakalnici iz umelne snovi v Berchtesgadenu je mladi Jugoslovčan Primož Ulaga dosegel izjemen uspeh. Premagal je celo vrsto svetovno znanih skakalcev. Na tekmi je nastopalo okrog 100 skakalcev. Ulaga je dosegel tudi najdaljši skok dneva. Zahomčan Wallner je dosegel 3. mesto.

Rezultati: 1. Ulaga (Jugoslavija) 235,4 točke (skoka: 63 in 57 m), 2. Kogler (Avstrija) 229,5 (59,5 in 57,5), 3. Wallner (Avstrija) 228,8 (59 in 58,5), 4. Rigoni (Italija) 227,7 (58 in 57,5), 5. M. Steiner (Avstrija) 220,4 (58 in 57) ...

RAVNE NA KOROŠKEM:
SAK NA PRIPRAVAH
ZA JESENSKO PRVENSTVO

Nogometno moštvo Slovenskega atletskega kluba je bilo teden dni na pripravah za jesensko prvenstvo. V okviru tega treninga se je moštvo SAK-a pomerilo z nogometnim moštvom Fužinar in doseglo neodločen rezultat 3:3. Zaključek priprav je bil v Pliberku, kjer so SAK-jevci v soboto premagali domačine iz Pliberka z 2:1.

Intenzivni trening na Ravnah je bil vsekakor potreben. Naši fantje so sedaj v dobri formi in upamo, da bodo v jesenski sezoni prav tako uspešni kot so bili do sedaj ali pa še bolj, kar jim iskreno želimo.

V soboto bo prva tekma za jesensko prvenstvo. Pomerila se bosta SAK in moštvo iz Dobrle vasi. Oba kluba se šteje za favorita, zato bo ta tekma zelo zanimiva.

SUHA PRI LABOTU:
5. MEDNARODNI MOTO-CROS

V nedeljo 9. avgusta 1981 se bo na Suhi pri Labotu odvijal 5. mednarodni moto-cros. Tekme (skupno pet), na novo urejenem dirkališču se bodo začele ob 13.30 uri. Gledalci bodo imeli

Slovensko prosvetno društvo Borovlje vabi na

IZLET V SLOVENIJO

v nedeljo 23. avgusta 1981, z odhodom ob 6. uri izpred avtobusne postaje v Borovljah.

Peljali se bomo z omnibusom iz Borovelj preko Ljubelja, Tržiča, Jesenic, Kranjske gore, Vrhiča (1611 m) v Soško dolino, kjer bo kratek oddih s kosilom. Iz Soške doline nas bo vodila pot v Cerkno in preko Škofje Loke in Kranja nazaj na Koroško.

Izlet bo vodil odlični poznavalec Slovenije in star prijatelj koroških Slovencev, tovariš Silvo Ovsenk. Cena izleta znaša 150 šilingov.

Prijave sprejema Andrej Wieser, Hauptplatz 9, 9170 Borovlje. Prisrčno vabljeni!